

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 במרס 2007

291

כ"ט באדר התשס"ז

עמוד

הצעת חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי, פנסיה חובה, הפחתת שיעורי המס ותיקוני חקיקה), התשס"ז-2007	324
הצעת חוק ההוצאה לפועל (הוראת שעה) (תיקון), התשס"ז-2007	358

הצעת חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי, פנסיה חובה, הפחתת שיעורי המס ותיקוני חקיקה), התשס"ז-2007

פרק א': מטרה

1. מטרתו של חוק זה לקבוע הסדרים שונים להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה, מטרה
לסיוע לעובדים ברמות השכר הנמוכות, להבטחת רמת חיי העובדים בגיל הפרישה ולחלוקה שוויונית יותר של נטל המס.

ד ב ר י ה ס ב ר

גמלאות. המס השלילי מהווה, להלכה ולמעשה, תשלום כספי דרך מנגנון המס, כפונקציה של שכרו של העובד.

מעבר להיותו תמריץ ליציאה לעבודה, מהווה המס השלילי כלי לצמצום הפערים החברתיים ולהקטנת תחולת העוני בישראל. לכן, ראוי כי ההטבות שיינתנו במסגרת המס השלילי, יכוונו לאוכלוסיות בעלות פוטנציאל עוני גבוה, שהן לרוב משפחות עם ילדים. בהתאם לתפיסה זו, מוצע לקבוע שתי רמות של מס הכנסה שלילי, למשפחה עם ילד אחד או שני ילדים, ולמשפחה עם שלושה ילדים או יותר.

נושא זה מוסדר בפרק ב' להצעת החוק.

(2) פנסיה חובה לעובדים –

כיום, חלק נכבד מהשכירים בעלי השכר הנמוך אינם מבוטחים במסגרת תכנית פנסיה. מצב זה עלול להביא שכירים אלו למצב של עוני בתקופת הפנסיה, ולהשית את נטל הטיפול בהם על כתפי הציבור.

מוצע על כן לקבוע כי החל בשנת 2010 תהיה חובת הפרשה לפנסיה לכלל העובדים במשק כך שעל עובדים אשר אינם מבוטחים במסגרת תכנית פנסיה קיימת יחול הסדר פנסיוני שיקבע שר האוצר בתקנות, לאחר התייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה.

מוצע לקבוע כי המועד לקביעת התקנות כאמור יהיה ד' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008) וזאת כדי לאפשר למעבידים ולארגוני העובדים שהות לקבוע בהסכמה הסדרי פנסיה וכדי להקטין את מעורבות המדינה בהסכמי השכר הקיבוציים במשק. יובהר כי הסדרים כאמור לא יגבילו את זכותו של עובד לקבוע את זהות קופת הגמל לקצבה שבה יבוטח.

נושא זה מוסדר בפרק ג' להצעת החוק.

(3) חלוקה שוויונית של נטל המס באמצעות העלאת שווי השימוש ברכב צמוד, במקביל להפחתת שיעורי המס על יחידים.

א. העלאת שווי שימוש ברכב צמוד:

כיום, זקיפת שווי ההטבה בשל שימוש ברכב צמוד לעובד שכיר ממקום עבודתו אינה משקפת את הערך הכלכלי הגלום בהטבה זו. שווי ההטבה הנמוך הנוקף כיום לעובד, גורם להפליה ולחוסר שוויוניות

מבוא

במסגרת מדיניות הממשלה להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים, בדרך של סיוע לעובדים ברמות השכר הנמוכות והבטחת רמת חייהם של העובדים בגיל הפרישה, החליטה הממשלה על מספר צעדים ליישום מדיניותה האמורה (החלטת ממשלה מס' 1134 מיום ט"ז בטבת התשס"ז (4 בפברואר 2007) (להלן – החלטת הממשלה)), אשר חלקם מובאים במסגרת הצעת חוק זו.

בחינה של הגורמים לבעיית העוני בישראל מעלה כי הגורם המרכזי לבעיה זו הוא שיעור תעסוקה נמוך. על פי נתוני המוסד לביטוח לאומי, שיעור העוני בקרב משפחות בישראל שלהן שני מפרנסים, הוא כ-3% בלבד.

לפיכך וכחלק ממדיניות הממשלה לשיפור רווחתם של משפחות עובדות ברמות השכר הנמוכות, החליטה הממשלה, כאמור, על כמה צעדים לצמצום העוני בקרב משפחות עובדות עם ילדים, באמצעות תמרוץ יציאה לעבודה והגדלת ההכנסה הפנויה. כחלק ממכלול הצעדים שנקבעו בהחלטת הממשלה האמורה ובהתאם למדיניות הכלכלית של הממשלה להגדיל את ההכנסה הפנויה של כלל האוכלוסייה העובדת, מוצעים גם מספר צעדים התומכים בחלוקה שוויונית של נטל המס בישראל הצעדים שנקבעו בהחלטת הממשלה הם כמפורט להלן, ואלה מהם הטעונים עיגון בחקיקה ראשית מוצעים בהצעת חוק זו:

(1) מענק לעובד שכיר – מס הכנסה שלילי –

מוצע לקבוע כי עובד שכיר שלו ילדים, המשתכר נמוך יהיה זכאי למענק בדרך של תשלום מס הכנסה שלילי.

כיום, אין באפשרותה של הממשלה להיטיב עם עובדים בעלי שכר נמוך הנמצאים מתחת לסף ההכנסה המחייבת בתשלום מס הכנסה. במדינות שונות בעולם הונהג בשנים האחרונות מס הכנסה שלילי, בשיטות שונות, כחלק ממכלול הצעדים לעידוד המעבר מהסתמכות על גמלאות, ליציאה לעבודה (welfare to work). מס הכנסה השלילי מאפשר מתן הטבה באופן ממוקד לאוכלוסייה בעלת פוטנציאל גבוה לעוני (משפחות עם ילדים). העובדת לפרנסתה, מבלי שתאלץ להסתמך על

פרק ב': מענק לעובד שכיר ודיווח מקוון

סימן א': פרשנות

2. (א) בפרק זה –

פרשנות

"בעל שליטה", ו"קרוב" – כהגדרתם בסעיף 32(9) לפקודה;

"הכנסה חודשית ממוצעת" – סך כל הכנסת העבודה של עובד בשנת מס, כשהיא מחולקת במספר חודשי העבודה בפועל של העובד, בשנת המס;

ד ב ר י ה ס ב ר

(4) אכיפת חוקי העבודה

מרכיב חשוב בעידוד היציאה לעבודה הוא השמירה על זכויות העובדים בעלי השכר הנמוך, ובפרט השמירה על זכותם לקבלת שכר מינימום כחוק. חשיבות מיוחדת נודעת לפעולות אכיפה אלה בעת החלת מס הכנסה שלילי, בכדי למנוע ניצול לרעה של הטבה זו, בידי המעבידים. לכן, במקביל לחקיקתו של החוק המוצע, פועלת הממשלה להגדלת כוח האדם ויכולות המיחשוב של היחידה לאכיפת חוקי עבודה במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה ולהגדלת התקציב של היחידה האמורה לביצוע ביקורות באמצעות גורמים חיצוניים, להרחבת המשאבים לפרסום ולביצוע פעולות הסברה בתחום זה, הכל כמפורט בהחלטת הממשלה.

נושא זה אינו מחייב חקיקה, ועל כן אינו מוסדר בהצעת החוק.

(5) שוברים למימון צהרונים ומעונות יום

זמינות ועלות מסגרות שהייה לילדים מהווים חסם מרכזי ליציאה לעבודה של הורים לילדים בגיל הרך. בכדי לעודד יציאה לעבודה של הורים, נקבעה בהחלטת הממשלה הגדלה של בסיס תקציב האגף למעונות יום ומשפחתונים במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה, ב־200 מיליוני שקלים חדשים באופן שווה על פני שלוש שנות הלימוד: התשס"ח, התשס"ט והתש"ע, במטרה להקצות שוברים למימון צהרונים להורים עובדים לילדים עד גיל 6 ולמימון מעונות יום להורים לפעוטות עד גיל 3.

נושא זה אינו מחייב חקיקה, ועל כן אינו מוסדר בהצעת החוק.

פרק ב': מענק לעובד שכיר ודיווח מקוון

כללי

מוצע, בסימן א' לפרק ב' המוצע, לקבוע הסדר של תשלום מענק לעובד שכיר שלו ילדים, באמצעות מנגנון המס.

בדומה למודל מס הכנסה שלילי הנהוג בעולם, סכום המענק המשולם משתנה בהתאם להיקף ההכנסה של העובד, בשלושה טווחים של הכנסת העבודה:

בין עובד שמקבל רכב ממעסיקו לבין עובד שאינו מקבל רכב ממעסיקו – זאת מאחר שרק 10% מהשכירים, רובם מהשכבות החזקות, נהנים משימוש ברכב צמוד שהם מקבלים ממקום העבודה.

מיסוי נמוך ולא ריאלי של הטבה זו גורם לשימוש עודף בהצמדת רכב לעובדים, לאובדן משמעותי של הכנסות ממסים, לריכוז הטבה באוכלוסייה מצומצמת בלבד, לעיוותים קשים במבנה שוק הרכב ולמפגעים סביבתיים.

לאור האמור, פועלת הממשלה, במקביל לחקיקת החוק המוצע, להעלות את סכום הזקיפה בגין שווי שימוש ברכב צמוד, באופן מדורג על פני 3 שנים. סכום הזקיפה המתוקן, בחלוף 3 שנים, משקף קירוב אובייקטיבי לערכה של ההטבה.

מאחר שבדומה לשכירים, גם עצמאים מבצעים שימוש מעורב ברכב עסק (שימוש עסקי ושימוש פרטי), אין הצדקה להטיל מס שונה על שתי קבוצות עובדים אלה בגין שווי השימוש הפרטי ברכב. לפיכך, פועלת הממשלה להשוות את תנאי המיסוי של שתי הקבוצות על ידי הפחתת הוצאות רכב המותרות בניכוי עבור עצמאי, בגובה הזקיפה של שווי השימוש.

נושא זה אינו כלול בהצעת החוק, והוא יוסדר בחקיקת משנה שתובא לאישור ועדת הכספים של הכנסת.

ב. הפחתת שיעורי מס ליחידים

במקביל להעלאת שווי השימוש ברכב צמוד ובהתחשב בתקבולי המסים הצפויים ממהלך זה, מוצע להפחית את שיעורי המס החלים על הכנסה חייבת מגיעה אישית ועל הכנסה חייבת של יחיד שמלאו לו 60 שנים. נטל המס על הכנסות מגיעה אישית של עובדים המשתייכים אל המעמד הבינוני והמעמד הבינוני-גבוה, הינו גבוה בקנה מידה בינלאומי, דבר שאינו רצוי מבחינה כלכלית ועלול לפגוע בצמיחת המשק בטווח הבינוני-ארוך.

נושא זה מעוגן בפרק ד' להצעת החוק.

הכנסה נוספת" – הכנסה שהיא אחת מאלה:

(1) הכנסה לפי סעיף 2(1) או (8) לפקודה לאחר הניכויים שהותרו ממנה לפי כל דין ולפני הקיזוזים והפטורים שהותרו ממנה לפי כל דין, ואולם במקרה שבו סכום ההכנסה כאמור נמוך מאפס יראו את סכום ההכנסה כאפס; לענין זה, "ניכויים" – למעט ניכויים כמפורט להלן:

(א) ניכוי לפי סעיפים 17(א5), 20(א1)(ב), 47 ו-47א לפקודה;

(ב) ניכוי שהותר לפי סעיף 32(14)(ב) לפקודה;

(ג) ניכוי שהותר לפי תקנות מס הכנסה (ניכויים מהכנסות משקיעים בסרט בישראל), התש"ן-1990¹;

(ד) ניכוי שהותר לפי תקנות מס הכנסה (כללים לחישוב המס בשל החזקה ומכירה של יחידות השתתפות בשותפות לחיפוש נפט), התשמ"ט-1988²;

(2) קצבה שהיא הכנסה לפי סעיף 2(5) לפקודה, למעט קצבה המשתלמת לעובד בשל נכותו או בשל אבדן כושר עבודתו;

(3) גמלה המשתלמת מאת המוסד לביטוח לאומי, לפי סימן ד' לפרק ה' ולפי פסקים ו', ז' ו"א, לחוק הביטוח הלאומי;

(4) תשלום או הכנסה אחרים שקבע שר האוצר, בהסכמת שר הרווחה ושר המשפטים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת;

ד ב ר י ה ס ב ר

כיוון שההסדר מיועד לעידוד תעסוקה בהיקף נרחב של שעות, שתשקף השתתפות משמעותית בשוק העבודה, מוצע לקבוע סף הכנסה מזערי לזכאות, כמשקף היקף משרה המצדיק זכאות במענק (ראו גם דברי הסבר לסעיף 3).

המודל המוצע מבוסס על תשלום לפי שכרו של כל עובד, ולא כתשלום לפי שכרו של המפרנס העיקרי של משק הבית, זאת כדי לעודד יציאה לעבודה של שני בני הזוג. בהתאם לכך, במשפחה בעלת שני מפרנסים, אפשר שרק אחד מבני הזוג או שניהם יהיו זכאים להטבה, וזאת בהתאם להיקף הכנסת העבודה של כל אחד מבני הזוג.

שיקול נוסף בעיצוב ההסדר הוא הצורך בפשטות וביכולת תפעול טכנית. לכן, כצעד משלים להסדר וכדי לאפשר את יישומו המלא באופן אוטומטי, מוצע, בסימן ג' לפרק המוצע לשדרג את בסיס הנתונים של רשות המסים בישראל, באמצעות קביעת חובות דיווח מקוון.

סעיף 2 להגדרה "הכנסה נוספת" – שיעור מענק מס הכנסה שלילי נקבע, כאמור, לפי היקף הכנסת העבודה של העובד. עם זאת, אין מקום לתשלום מענק לבעל הכנסה נוספת גבוהה ממקורות אחרים. לכן, לצורך חישוב הזכאות למס הכנסה שלילי, נקבעו סוגי הכנסה שלא ייכללו בהכנסת העבודה המזכה במס הכנסה שלילי, אך יבואו בחשבון לענין חישוב סך ההכנסה לענין תקרות ההכנסה אשר מעבר להן קיימת הפחתה מסכום מענק מס הכנסה השלילי (ראו דברי הסבר לסעיף 5). הכנסות אלה יוגדרו כ"הכנסה נוספת".

(1) טווח ראשון – סכום המענק גדל ככל שגדלה הכנסת העבודה של העובד. כך, ככל שהכנסת העבודה של העובד עולה, עולה הכנסתו הכוללת בקצב גדול יותר, שכן לצד הגידול בהכנסת עבודתו, גדלה גם הכנסתו מהמענק. בכך נוצר תמריץ חיובי להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בקרב העובדים ברמות השכר הנמוכות.

(2) טווח שני – סכום המענק נשאר קבוע ברמת השיא שלו, ואינו משתנה בשל הגידול בהכנסת העבודה של העובד. כך, הגידול בהכנסת עבודתו של העובד אינו משפיע על סכום המענק, והיקף הכנסתו של העובד תהווה סכום הכנסת עבודתו וסכום המענק המרבי.

(3) טווח שלישי – סכום המענק קטן ככל שגדלה הכנסת העבודה של העובד, עד לנקודה שבה שיעורה נקבע על אפס, כלומר: עד להיקף ההכנסה שבה אין רואים בעובד כמי שיש לו הכנסה נמוכה המצדיקה תשלום מענק. ירידה מדורגת של שיעור המענק מונעת מצב שבו במקרים מסוימים, הגדלת היקף העבודה עשויה היתה להיות בלתי כדאית בעבור העובד, בשל אבדן המענק. מצב זה, היה נוצר לו נקבעה ירידה חדה של סכום המענק.

מוצע לקבוע כי היקף המענק יושפע ממספר הילדים של העובד; לענין זה מוצע לקבוע שתי רמות מענק:
– מי שלו ילד או שני ילדים;
– מי שלו שלושה ילדים או יותר.

¹ ק"ת התש"ן, עמ' 662.

² ק"ת התשמ"ט, עמ' 291.

"הכנסת עבודה" – כהגדרתה בפקודה, למעט הכנסת עבודה שניתן לראותה גם כהכנסה נוספת או כהכנסה כמפורט להלן:

(1) קצבה שהיא הכנסה לפי סעיף 2(5) לפקודה, המשתלמת לעובד בשל נכותו או בשל אבדן כושר עבודתו;

(2) קצבת אבדן כושר עבודה; לענין זה, "אבדן כושר עבודה" – כהגדרתו בפסקה (א3) להגדרה "הכנסה מיגיעה אישית" שבסעיף 1 לפקודה;

(3) גמלה המשתלמת מאת המוסד לביטוח לאומי לפי חוק הביטוח הלאומי, שאינה מנויה בפסקה (3) להגדרה "הכנסה נוספת";

"חודש עבודה בפועל" – לרבות תקופת חופשה שנתית, תקופת מחלה ותקופת שירות מילואים;

"חוק הביטוח הלאומי" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995³;

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977⁴;

"ילד" – מי שטרם מלאו לו 19 שנים במהלך שנת המס שבשלה נתבע מענק לפי פרק זה;

"מדר" – מדרד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"מנהל" – כהגדרתו בסעיף 1 לפקודה, לרבות סגן המנהל ששר האוצר מינה אותו לענין חוק זה, כולו או חלקו;

"עובד" – יחיד שהוא תושב ישראל, שהיתה לו הכנסת עבודה, בשנת המס, למעט יחיד שמתקיים בו אחד מאלה:

(1) היחיד קיבל הכנסת עבודה מאת קרובו;

(2) היחיד קיבל הכנסת עבודה מאת חבר בני אדם שהיחיד או קרובו הם בעלי שליטה בו;

"הפקודה" – פקודת מס הכנסה⁵;

"שנת המס העוקבת" – שנת המס שלאחר שנת המס שבשלה נתבע מענק לפי פרק זה;

"תושב ישראל" – כהגדרתו בפקודה, לרבות אזרח ישראלי כהגדרתו בסעיף 3א לפקודה, שהוא תושב אזור כהגדרתו בסעיף האמור;

(ב) לכל מונח אחר בחוק זה תהיה המשמעות הנודעת לו בפקודה, אלא אם כן נאמר במפורש אחרת.

סימן ב': מענק לעובד שכיר – מס הכנסה שלילי

3. עובד שלו ילדים ושהכנסתו החודשית הממוצעת, בשנת המס, היא כמפורט בפסקאות זכאות למענק שלהלן, לפי הענין, יהיה זכאי, בכפוף להוראות סעיפים 4 עד 7, למענק בעד כל חודש עבודה בפועל בשנת המס, בסכומים המפורטים באותן פסקאות:

ד ב ר י ה ס ב ר

כל מונח אחר בחוק המוצע, שאינו מוגדר בסעיף 1, תהיה משמעותו כמשמעותו בפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה), אלא אם כן נאמר אחרת.

סעיף 3 כאמור בחלק הכללי לפרק זה, היקף מענק מס ההכנסה השלילי נקבע לפי היקף השכר של העובד, החל מהיקף הכנסה מוערי, בשלושה טווחים שונים של היקף הכנסה, ובהתחשב במספר הילדים של העובד.

להגדרה "עובד" – למניעת ניצולו לרעה של מתן המענק, מוצע לקבוע כי החוק המוצע לא יחול על עובד שמקבל שכר מאת קרובו או מאת תאגיד שבשליטתו או בשליטת קרובו.

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 207.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(1) לעובד שלו ילד אחד או שני ילדים –

(א) אם הכנסתו החודשית הממוצעת עולה על 1,725 שקלים חדשים ואינה עולה על 3,000 שקלים חדשים – סכום של 70 שקלים חדשים בתוספת 16.1% מחלק הכנסתו החודשית הממוצעת העולה על 1,725 שקלים חדשים;

(ב) אם הכנסתו החודשית הממוצעת עולה על 3,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 4,000 שקלים חדשים – סכום של 275 שקלים חדשים;

(ג) אם הכנסתו החודשית הממוצעת עולה על 4,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 5,200 שקלים חדשים – סכום של 275 שקלים חדשים, בניכוי 23.5% מחלק הכנסתו החודשית הממוצעת העולה על 4,000 שקלים חדשים, ואולם אם הסכום האמור נמוך מ־20 שקלים חדשים לא יהא העובד זכאי למענק;

(2) לעובד שלו שלושה ילדים לפחות –

(א) אם הכנסתו החודשית הממוצעת עולה על 1,725 שקלים חדשים ואינה עולה על 3,000 שקלים חדשים – סכום של 100 שקלים חדשים בתוספת 23.5% מחלק הכנסתו החודשית הממוצעת העולה על 1,725 שקלים חדשים;

(ב) אם הכנסתו החודשית הממוצעת עולה על 3,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 4,000 שקלים חדשים – סכום של 400 שקלים חדשים;

(ג) אם הכנסתו החודשית הממוצעת עולה על 4,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 5,700 שקלים חדשים – סכום של 400 שקלים חדשים, בניכוי 23.5% מחלק הכנסתו החודשית הממוצעת העולה על 4,000 שקלים חדשים, ואולם אם הסכום האמור נמוך מ־20 שקלים חדשים לא יהא העובד זכאי למענק.

ד ב ר י ה ס ב ר

– לעובד שלו ילד אחד או שני ילדים – סכום של 275 שקלים חדשים.

– לעובד שלו שלושה ילדים או יותר – סכום של 400 שקלים חדשים.

(ג) טווח הכנסת העבודה השלישי, שבו שיעור מענק מס הכנסה השלילי יתמתן, יחל מסכום הכנסת עבודה של 4,000 שקלים חדשים ועד לסכום הכנסת עבודה כלהלן, לפי הענין:

– לעובד שלו ילד או שני ילדים – עד לסכום של 5,200 שקלים חדשים.

– לעובד שלו שלושה ילדים או יותר – עד לסכום של 5,700 שקלים חדשים.

בטווח זה ירד סכום מס הכנסה השלילי מהסכום המרבי (275 שקלים חדשים ו־400 שקלים חדשים, לפי הענין):

– לעובד שלו ילד אחד או שני ילדים ושיש לו הכנסת עבודה בהיקף של 5,200 שקלים חדשים – עד לאיפוס מוחלט.

– לעובד שלו שלושה ילדים או יותר ושיש לו הכנסת עבודה בהיקף של 5,700 שקלים חדשים – עד לאיפוס מוחלט.

לענין זה מוצע לקבוע כי היקף ההכנסה המזערי המזכה במענק יעמוד על 1,725 שקלים חדשים, (להלן – סכום ההכנסה המזערי) כמשקף היקף משרה מזערי המזכה במענק.

לענין גובה מענק מס ההכנסה השלילי, מוצע לקבוע כלהלן:

(א) טווח הכנסת העבודה הראשון, שבו יגדל סכום מס ההכנסה השלילי במקביל לגידול בהכנסתו של העובד, יחל מסכום הכנסת עבודה בגובה סכום ההכנסה המזערי, ועד לסכום הכנסת עבודה של 3,000 שקלים חדשים. בטווח זה יעלה המענק:

– לעובד שלו ילד אחד או שני ילדים – מסכום של 70 שקלים חדשים ועד לסכום המענק המרבי, שיעמוד על 275 שקלים חדשים;

– לעובד שלו שלושה ילדים או יותר – מסכום של 100 שקלים חדשים ועד לסכום המענק המרבי שיעמוד על 400 שקלים חדשים.

(ב) טווח הכנסת העבודה השני, שבו שיעור מס ההכנסה השלילי לא יושפע מהגידול בהיקף הכנסתו של העובד, יחל מסכום הכנסת עבודה בגובה של 3,000 שקלים חדשים ועד לסכום הכנסת עבודה של 4,000 שקלים חדשים. בטווח זה, יעמוד סכום מענק מס ההכנסה השלילי על הסכום המרבי, כלומר:

4. הזכאות למענק לפי סעיף 3 לא תחול על עובד שהתקיים בו, במועד כלשהו בשנת סייגים לזכאות המס, אחד מאלה:

- (1) לו, לבן זוגו או לילדו הסמוך על שולחנו, זכות במקרקעין, בין בישראל ובין מחוץ לישראל, שאינה דירת מגורים יחידה, ובלבד שחלקם בזכות כאמור, יחד, עולה על 50%; לענין זה, "דירת מגורים" ו"זכות במקרקעין" – כהגדרתם בחוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), התשכ"ג-1963;
- (2) בבעלותו, בהחזקתו או בשימוש העיקרי, נכס מסוג שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת.

5. עובד כאמור בסעיף 3, שהיתה לו בשנת המס הכנסה נוספת, או שלבן זוגו היתה בשנת הפחתת המענק המס הכנסת עבודה או הכנסה נוספת, יופחתו מהמענק הקבוע לגביו בסעיף 3 סכומים כמפורט להלן, לפי הענין –

- (1) לגבי עובד שלו ילד אחד או שני ילדים – 23% מהכנסתו העודפת;
- (2) לגבי עובד שלו שלושה ילדים או יותר – 23.5% מהכנסתו העודפת;
- (3) בסעיף זה –

"הכנסה עודפת" – הסכום שלהלן, לפי הענין:

(1) לענין עובד שהיתה לו הכנסה נוספת בשנת המס – ההפרש החיובי שבין שני אלה:

(א) הכנסתו החודשית הממוצעת של העובד, בשנת המס, בהפחתת ההפרש החיובי שבין הכנסתו החודשית הממוצעת לבין 4,000 שקלים חדשים, ובתוספת החלק ה-12 של סך הכנסתו הנוספת בשנת המס;

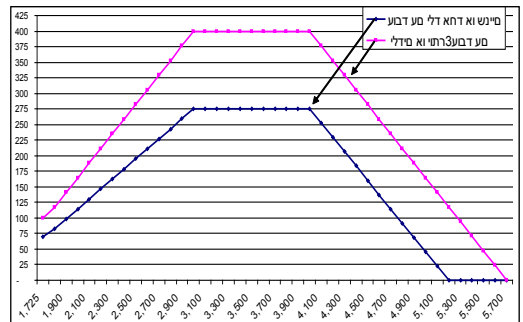
ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 אחת ממטרותיו העיקריות של תשלום מענק מס הכנסה שלילי הוא להקטין את תחולת העוני בקרב משפחות עובדות עם ילדים. לפיכך, מוצע לקבוע כי לא תהיה זכאות למענק לעובד המשתייך לתא משפחתי שבבעלותו נכס מקרקעין, מעבר לדירת מגורים יחידה. עוד מוצע להסמיך את שר האוצר, ובאישור וועדת הכספים של הכנסת, לקבוע סוגי נכסים שבעלות, החזקה או שימוש עיקרי בהם, ישללו את הזכאות למס הכנסה שלילי.

סעיף 5 מוצע לקבוע סף הכנסה כולל, המתחשב גם בהכנסות של עובד מהכנסה נוספת, שאינה הכנסת עבודה, וגם בהכנסות בן זוגו, אשר מעבר לו תחול ירידה בסכום המענק, בדומה לירידה בסכום המענק כתוצאה מעליה בהיקף הכנסת העבודה מעל להכנסת עבודה של 4,000 שקלים חדשים (ראו דברי הסבר לסעיף 3). לענין זה מוצע לקבוע תקרת הכנסה כוללת ליחיד בסכום זהה להכנסת העבודה שבה סכום המענק יהיה שווה לאפס, היינו – 5,200 שקלים חדשים לעובד שלו ילד או שני ילדים, ו-5,700 שקלים חדשים לעובד שלו שלושה ילדים או יותר (ראו סעיף 3). את סך ההכנסה המצטברת של שני בני זוג אשר מעבר לה יופחת סכום המענק, מוצע לקבוע על סכום של 10,000 שקלים חדשים.

מטעמים של יעילות מינהלית, מוצע לקבוע כי לא יבוצע תשלום בסכום הנמוך מ-20 שקלים חדשים.

להלן תיאור גרפי של סכום המענק שלו זכאי העובד כפונקציה של היקף הכנסתו (הקו הבהיר בתרשים מתאר עובד עם ילד אחד או שניים והקו הכהה – עובד עם 3 ילדים או יותר).

⁶ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.

(2) לגבי עובד שלו ילד אחד או שני ילדים – 5,200 שקלים חדשים, ולגבי עובד שלו שלושה ילדים או יותר – 5,700 שקלים חדשים.

(2) לענין עובד שלבן זוגו היתה הכנסת עבודה או הכנסה נוספת בשנת המס, בין אם היתה לעובד הכנסה נוספת ובין אם לאו – הגבוה מבין סכומי ההפרש המפורטים להלן:

(א) ההפרש החיובי המפורט בפסקת משנה (1) להגדרה זו;

(ב) ההפרש החיובי שבין שני אלה:

(א) סך ההכנסה החודשית הממוצעת של העובד ושל בן זוגו,

בשנת המס, בהפחתת הסכום החב בניכוי ובתוספת החלק ה-12

של סך הכנסתם הנוספת של העובד ושל בן-זוגו בשנת המס;

(ב) 10,000 שקלים חדשים.

“סכום חב ניכוי” – סכום השווה להפרש החיובי שבין הכנסתו החודשית הממוצעת של העובד בשנת המס לבין 4,000 שקלים חדשים, ואם הכנסתו החודשית של בן זוגו של העובד, בשנת המס, היא כאמור בפסקאות (1)(ג) או (2)(ג) של סעיף 3, לפי הענין – בתוספת ההפרש החיובי שבין הכנסתו החודשית הממוצעת של בן הזוג, בשנת המס, ל-4,000 שקלים חדשים.

(א) נקבע לעובד כאמור בסעיף 3 שכר מינימום מותאם, יקראו לגביו את הוראות

הסעיף האמור ואת הוראות סעיף 5, ביחס לתקופה שנקבע לגביו שכר כאמור, כך שבכל מקום במקום 1,725 שקלים חדשים, “3,000 שקלים חדשים”, “4,000 שקלים חדשים” “5,200 שקלים חדשים”, “5,700 שקלים חדשים”, ו-“10,000 שקלים חדשים” יבוא סכום כאמור, בהפחתת מחצית ההפרש שבין שכר המינימום החודשי הממוצע לשכר המינימום המותאם שנקבע לגבי העובד.

(ב) בסעיף זה –

“חוק שכר מינימום” – חוק שכר מינימום, התשמ”ז-1987⁷;

“שכר מינימום מותאם” – סך כל שכר המינימום שנקבע לעובד לפי סעיף 7(ב) לחוק שכר מינימום, בעד כל אחד מחודשי שנת המס שבשלם נקבע לגביו שכר מינימום כאמור, כשהוא מחולק במספר החודשים כאמור;

“שכר מינימום ממוצע” – סך כל שכר המינימום לחודש, כהגדרתו בחוק שכר מינימום, בעד כל אחד מחודשי שנת המס, כשהוא מחולק ב-12.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 6 סעיף 7 לחוק שכר מינימום, התשמ”ז-1987 (להלן – חוק שכר מינימום), מסמיך את שר התעשייה המסחר והתעסוקה לקבוע שכר מינימום מותאם (מופחת) לעובד שיש לו מוגבלות גופנית, נפשית או שכלית. לפי החוק האמור נקבעו תקנות שכר מינימום (שכר מינימום מותאם לעובד עם מוגבלות בעל יכולת עבודה מופחתת), התשמ”ב-2002. כדי שלא לפגוע באוכלוסייה זו, מוצע לקבוע כי לענין מס הכנסה שלילי יותאמו שיעורי ההכנסה הקובעים את היקף המענק לפי היקף שכר המינימום שנקבע לו כאמור.

חישוב סכום ההכנסה שבשלו תהיה הפחתה בסכום המענק ייעשה באופן בו לא תהיה הפחתה כפולה. קרי, הן ההפחתה בשל הכנסה כוללת העולה על 5,200 שקלים חדשים או 5,700 שקלים חדשים, לפי הענין, והן ההפחתה בשל הכנסת עבודה מעל ל-4,000 שקלים חדשים. לפיכך, לא יובא בחשבון זה חלק הכנסת העבודה שבשלה היתה הפחתה בהתאם לסעיף 3 (הסכום שבין 4,000 שקלים חדשים ל-5,200 שקלים חדשים או 5,700 שקלים חדשים, לפי הענין).

⁷ ס”ח התשמ”ז, עמ’ 1211.

7. (א) עובד כאמור בסעיף 3 יהיה זכאי למענק לפי הוראות פרק זה, בהתקיים כל אלה: תנאים לקבלת המענק

(1) העובד הגיש למנהל תביעה לקבלת המענק, בטופס שקבע המנהל, בתקופה שמתום שנת המס שבשלה נתבע המענק, עד יום 30 ביוני בשנת המס העוקבת, ורשאי המנהל להאריך את התקופה להגשת התביעה לפי פסקה זו, אם סבר כי הדבר צודק בנסיבות הענין, עד למועד שלא יאוחר משנתיים מתום שנת המס שבשלה נתבע המענק;

(2) כל מעביד ששילם לעובד הכנסת עבודה בשנת המס שבשלה נתבע המענק, הגיש למנהל, עד יום 31 במרס בשנת המס העוקבת, דוח מעביד מקוון, הצהרה ופלט, לפי הוראות סעיף 19, ואם היה המעביד יחיד שהעסיק את העובד במשק ביתו הפרטי – המעביד דיווח על הכנסתו של העובד למוסד לביטוח לאומי, לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי;

(3) לענין עובד החייב בהגשת דוח לפי סעיף 131 לפקודה – העובד הגיש דוח כאמור עד יום 30 באפריל בשנת המס העוקבת.

(ב) סבר המנהל כי בנסיבות הענין אין זה צודק לשלול את זכאותו למענק של עובד שמעבידו לא הגיש דוח מעביד מקוון, הצהרה או פלט לפי סעיף 19, כאמור בסעיף קטן (א)2, או של עובד שלא הגיש את הדוח לפי סעיף 131 לפקודה, כאמור בסעיף קטן (א)3, רשאי הוא להורות, על אף הוראות הסעיפים הקטנים האמורים, כי העובד יהיה זכאי למענק, ובלבד שהעובד הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, את גובה הכנסתו בשנת המס שבשלה נתבע המענק.

(ג) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי מקרים שבהם יהיה עובד זכאי למענק אף שמעבידו לא הגיש דוח מעביד מקוון, הצהרה ופלט לפי סעיף 19, כאמור בסעיף קטן (א)2, ורשאי הוא לקבוע דרכי הוכחה חלופיות להיקף הכנסת עבודתו של העובד בשנת המס שבשלה נתבע המענק.

8. (א) הסכומים הנקובים בסעיפים 3 עד 6, יתעדכנו ב־1 ביוני של כל שנה לפי שיעור עדכון סכומים על־יית המדר הידוע ביום העדכון, לעומת המדר שהיה ידוע ב־1 ביוני 2007.

(ב) שר האוצר יפרסם ברשומות, עד יום 31 באוגוסט של כל שנה, את הסכומים שהתעדכנו לפי סעיף קטן (א).

ד ב ר י ה ס ב ר

הכנסה שלילי, אם על פי החלטת מנהל רשות המסים בישראל (סעיף קטן (ב)) בנסיבות שבהן הוא סבור שאין זה צודק לשלול את זכאותו של העובד למענק, ואם באמצעות קביעה בתקנות (סעיף קטן (ג)). כמו כן מוצע לאפשר למנהל להורות, כי עובד יהיה זכאי למענק, אף אם לא הגיש דוח לפי סעיף 131 לפקודה, אם סבר שאין זה צודק לשלול את זכאותו למענק, ובלבד שהעובד הוכיח, להנחת דעתו, את גובה הכנסתו בשנת המס.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי הסכומים לפי החוק המוצע יתעדכנו אחת לשנה, בהתאם לשיעור עליית המדר, וכי שר האוצר יפרסם את הסכומים שהתעדכנו כאמור.

כדי לאפשר את פריסת התשלומים המשולמים ליחיד באופן שווה (נומינלית), נקבע מועד העדכון ל־1 ביוני של כל שנה, כך שהתשלומים בשל עובד בשל שנת מס כלשהי יבוצעו על בסיס עדכון אחד.

סעיף 7 כדי לאפשר את תשלום מענק מס הכנסה שלילי, מוצע לקבוע תנאים לקבלת המענק:

על העובד להגיש תביעה למענק למנהל כהגדרתו בפקודה (להלן – המנהל) בתקופה המצוינת בחוק המוצע.

על מעביד שמשלם לעובד הכנסת עבודה שבשלה נתבע העובד מענק, להגיש למנהל דוח מעביד מקוון הצהרה ופלט, בהתאם לסימן ג' לפרק ב' המוצע. חריג לתנאי זה הוא ביחס לעובד אצל יחיד במשק בית, אשר לגביו ישולם המענק בהתאם לדיווח של מעסיקו למוסד לביטוח לאומי.

על עובד החייב בהגשת דוח לפי סעיף 131 לפקודה, להגיש דוח כאמור.

לענין עובד שמעבידו לא הגיש בשלו את הדיווחים כמתחייב, מוצע לקבוע אפשרות לעובד להוכיח בדרך אחרת את הכנסתו לענין הזכאות לתשלום מענק מס

- קביעת זכאות 9. (א) הגיש עובד למנהל תביעה לקבלת מענק כאמור בסעיף 7(א)1 יקבע המנהל, עד תום 90 ימים ממועד הגשת התביעה או עד יום 1 ביולי של שנת המס העוקבת, לפי המאוחר, את זכאותו של העובד למענק ואת סכום המענק בהסתמך על המידע שמסרו לו המעביד, העובד, המנכה כמשמעותו בסעיף 19(ב) והמוסד לביטוח לאומי, לפי הוראות פרק זה.
- (ב) המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי דרישת העובד, לתקן את קביעתו כאמור בסעיף קטן (א), בתוך שלוש שנים מיום שניתנה, אם נתגלו עובדות חדשות או אם מצא כי נפלה טעות בקביעתו זו.
- השגה 10. (א) חלק העובד על קביעתו של המנהל לפי סעיף 9, רשאי הוא לבקש מהמנהל, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו הקביעה כאמור, בהודעת השגה כתובה ומנומקת, לחזור ולעיין בקביעתו ולשנותה; המנהל רשאי להאריך את התקופה להגשת השגה לפי סעיף קטן זה אם סבר כי הדבר צודק בנסיבות הענין.
- (ב) המנהל יתן החלטה מנומקת, בכתב, בהשגה, בתוך 90 ימים מהיום שקיבל את הודעת ההשגה או בתוך 90 ימים מהיום שהומצאו לו כל המסמכים והפרטים שנדרש העובד להמציאם, לפי המאוחר, וימציא את החלטתו כאמור למשיג; לא נתן המנהל החלטה כאמור, במהלך תקופה זו, יראו את ההשגה כאילו התקבלה.
- (ג) לא יחליט המנהל לדחות את ההשגה, כולה או חלקה, מבלי שניתנה למשיג הזדמנות להשמיע טענותיו בעל פה, אם ביקש זאת המשיג בהודעת ההשגה.
- ערעור 11. עובד הרואה עצמו מקופח מהחלטת המנהל בהשגה לפי סעיף 10 רשאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו; על הערעור יחולו ההוראות לפי סעיפים 154, ו-156 עד 158 לפקודה, בשינויים המחויבים.
- אופן תשלום המענק 12. (א) המענק לפי פרק זה ישולם לעובד, באמצעות רשות המסים בישראל, לחשבון הבנק שלו, שעליו הודיע בתביעה שהגיש לפי סעיף 7(א)1. במועדים כמפורט להלן, לפי הענין:
- (1) הוגשה התביעה עד יום 31 במרס בשנת המס העוקבת, ישולם המענק בארבעה תשלומים שווים במועדים אלה: ב-1 ביולי וב-1 באוקטובר של שנת המס העוקבת, וב-1 בינואר וב-1 באפריל של שנת המס שלאחריה.
- (2) הוגשה התביעה עד יום 30 ביוני של שנת המס העוקבת, ישולם המענק בשלושה תשלומים שווים במועדים אלה: ב-1 באוקטובר של שנת המס העוקבת, וב-1 בינואר וב-1 באפריל של שנת המס שלאחריה.
- (ב) בסעיף זה, "חשבון בנק" – לרבות חשבון סילוקין כמשמעותו בסעיף 88(א)1 לחוק הדואר, התשמ"ו-1986⁸, המתנהל בחברה הבת כהגדרתה בסעיף 88א לחוק האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים** מוצע לקבוע מנגנון של השגה, הדומה (בעיקרו) **9 עד 11** של דבר, ובשינויים המחויבים) למנגנון החל ביחס להשגת מס לפי הפקודה או לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה). התשכ"ג-1963.
- סעיף 12** תשלום מס ההכנסה השלילי יבוצע מדי רבעון. מוצע לקבוע כי מי שגיש את תביעתו עד לתום הרבעון הראשון של שנת המס שלאחר שנת המס

⁸ ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

13. (א) שולם לעובד מענק בסכום העולה על סכום המענק שהוא זכאי לו לפי פרק זה, תשלום ביתר יחזיר העובד את ההפרש שבין סכומים אלה (בסעיף זה – סכום היתר), באמצעות רשות המסים בישראל, בתוך 90 ימים מהיום שהמציא המנהל לעובד דרישה להחזר.
- (ב) סכום היתר יוחזר בתוספת הפרשי הצמדה, מהיום ששולם ועד ליום ההחזר, ואם סבר המנהל כי סכום היתר שולם בשל מעשה או מחדל של העובד בניסיון להשיג את המענק במרמה – בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, כהגדרתם בסעיף 159א לפקודה, על סכום היתר, מהיום ששולם ועד ליום ההחזר.
- (ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) רשאי המנהל להורות כי סכום היתר לא ייגבה או לא ישא הפרשי הצמדה כאמור באותם סעיפים קטנים, אם מצא כי הדבר צודק בנסיבות הענין, לרבות בשל מצבו הכלכלי של העובד, ובלבד שלא יורה כאמור אם סבר שסכום היתר שולם בשל מעשה או מחדל של העובד שנעשו בניסיון להשיג את המענק במרמה.
- (ד) על סכום היתר ועל הפרשי הצמדה וריבית כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו הוראות פקודת המסים (גבייה)⁹, כאילו היו מס.
- (ה) סכום היתר יקוזז מכל סכום המגיע לעובד לפי הוראות פרק זה.
- (ו) שר האוצר רשאי לקבוע סכום יתר מזערי לגביה ולקיוזז; קבע השר סכום כאמור לא ייגבה ולא יקוזז, לפי הוראות סעיף זה, סכום הנמוך מהסכום האמור.
14. שולם לעובד מענק בסכום הנמוך מסכום המענק שהוא זכאי לו לפי פרק זה, ישולם תשלום בחסר לעובד ההפרש שבין סכומים אלה (להלן – סכום החסר), באמצעות רשות המסים בישראל, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, כהגדרתם בסעיף 159א לפקודה, על סכום החסר, מהיום ששולם המענק בחסר ועד ליום תשלום סכום החסר.
15. (א) עובד אשר הגיש תביעה לפי סעיף 7(א1) שהיא תביעה כוזבת, ובכלל זה השמיט קבלת מענק הכנסה כלשהי מתביעה כאמור, רשם אותה בחסר או מסר בה ידיעות לא נכונות בנוגע לכל ענין או דבר המשפיעים על זכאותו למענק לפי פרק זה, דינו – מאסר שנה.
- (ב) עובד שהגיש תביעה כוזבת כאמור בסעיף קטן (א) לא יהא זכאי למענק לפי פרק זה בשנת המס שבשלה נתבע המענק, בשנת המס העוקבת ובשנת המס שלאחריה.
16. (א) על אף הוראות כל דין לא יראו מענק ששולם לפי פרק זה, כהכנסה לענין – דין מענק

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 14 מוצע לקבוע כי סכום מענק מס הכנסה שלילי ששולם לעובד בחסר ישולם לעובד בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, מהיום שבו שולם המענק בחסר ועד להשלמת הסכום החסר.

סעיף 15 מוצע לקבוע עבירה על הגשת תביעה כוזבת, בדומה לעבירה הקיימת לענין גמלאות הביטוח הלאומי. עוד מוצע לקבוע כי מי שהגיש תביעה כוזבת לא יהיה זכאי למענק בשנת המס שבשלה הגיש את התביעה הכוזבת, ובשתי שנות המס שלאחריה.

סעיף 16 מוצע לקבוע כי תקבול של מענק מס הכנסה שלילי לא ייחשב כהכנסה לענין חוקים, כגון הפקודה, חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה–1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), וחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד–1994.

סעיף 13 מוצע לקבוע כי תשלום מענק מס הכנסה שלילי ששולם ביתר לעובד, יחזר לרשות המסים בתוספת הפרשי הצמדה, וביחס למי שפעל במרמה – בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. עוד מוצע לקבוע, כי למנהל רשות המסים תהיה האפשרות לגבות סכום זה לפי פקודת המיסים (גבייה). כן מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי לוותר על גביית סכום ששולם ביתר ממי ששולם לו סכום יתר ואשר לא פעל במרמה, או על הצמדתו, אם מצא שהדבר צודק בהתחשב בנסיבות הענין, לרבות בהתחשב במצבו הכלכלי של העובד ששולמו לו סכומים ביתר. בנוסף מוצע לקבוע כי סכום היתר יקוזז מכל סכום המגיע לעובד לפי הוראות פרק ב' המוצע

⁹ חא"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

- (1) פקודת מס הכנסה, או לענין תשלומי חובה או היטלים אחרים לפי כל דין;
- (2) חוק הביטוח הלאומי;
- (3) חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980¹⁰;
- (4) חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972¹¹;
- (5) חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994¹²;
- (6) חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992¹³.

(ב) זכות למענק לפי פרק זה אינה ניתנת להעברה, לשעבוד ולעיקול, בכל דרך שהיא, אלא לשם תשלום מזונות המגיעים מהעובד הזכאי למענק לפי פסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך.

17. על אף האמור בכל דין רשאי המנהל לקבל מאת המוסד לביטוח לאומי כל מידע מסוג שקבע שר האוצר, בהסכמת שר הרווחה, אשר הגיע אל המוסד לביטוח לאומי אגב ביצוע תפקידו, והנדרש למנהל לצורך מילוי תפקידו לפי פרק זה, והכל באופן ובמועד שקבע שר האוצר כאמור.
18. סעיף 236 לפקודה יחול על ייצוג עובד לענין פרק זה, בשינויים המחוייבים.

סימן ג': דיווח מקוון

19. (א) מעביד המשלם בשנת מס הכנסת עבודה לעובדו, החייב בהגשת דוח לגבי עובדיו בהתאם לתקנות שקבע שר האוצר לפי סעיפים 164, 166 ו-243 לפקודה, בטופס שנקבע בתקנות האמורות (טופס 0126), יגישו באמצעים מקוונים כפי שיוורה המנהל (בפרק זה – דוח מעביד מקוון), עד יום 31 במרס שלאחר שנת המס שלגביה מוגש הדוח; לענין זה, "עובד" – למעט עובד העובד במשק ביתו הפרטי של יחיד.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 18 סעיף 236 לפקודת מס הכנסה קובע מי רשאי לייצג נישומים במגעים מול רשות המסים בישראל, מהטעם שרשות המסים היא הרשות אשר באמצעותה ישולם המענק לפי פרק ב' לחוק המוצע, מוצע כי אותם אלה הרשאים לייצג נישומים לפי הפקודה, יהיו רשאים לייצג עובד במגעיו מול רשות המסים לענין הפרק האמור.

סעיף 19 כאמור בסעיף 17, תנאי לתשלום מס הכנסה שלילי הוא כי בידי רשות המסים מידע מלא ואמין ביחס להכנסותיו של העובד. לשם ביצועו המהיר של תשלום המענק, קיים צורך כי עיבודו של המידע כא-מור, יהיה פשוט ככל האפשר. לכן, מוצע לשרג את בסיס הנתונים של רשות המסים בישראל, באמצעות קביעת חובות דיווח באופן מקוון כדלקמן:

(1) חובת הגשת דוח מקוון על ידי מעביד – סעיף 164 לפקודה שענינו חובת ניכוי במקור, קובע, בין השאר, כי כל המשלם או האחראי לתשלומה של הכנסת עבודה ינכה, בשעת התשלום, מן הסכום המשתלם, מס באופן ובשיעורים שנקבעו על ידי שר האוצר. מכוח הסמכות האמורה התקין שר האוצר את תקנות מס הכנסה ומס

לענין חוק הביטוח הלאומי, חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, וחוקים נוספים הנזכרים בסעיף המוצע, משמעות הדבר היא גם כי תקבולי מענק מס הכנסה שלילי לא ייחשבו לענין בחינת זכאות לגמלאות לפי אותם חוקים.

כן מוצע לקבוע כי הזכות למענק מס הכנסה שלילי לא תהיה ניתנת להעברה, לשעבוד, או לעיקול, למעט בקשר עם חוב מזונות של העובד.

סעיף 17 תנאי לתשלום מס הכנסה שלילי הוא כי בידי רשות המסים בישראל מידע מלא ואמין ביחס להכנסותיו של עובד. לכן מוצע לקבוע הסדר, להעברת מידע מהמוסד לביטוח לאומי אל רשות המסים לשם ביצוע מטלות הרשות לפי החוק המוצע. עוד מוצע לקבוע כי גיבוש הסדר זה בתקנות, בידי שר האוצר ושר הרווחה, יהיה תנאי מוקדם להחלת הסדר מס הכנסה שלילי.

¹⁰ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

¹¹ ס"ח התשל"ב, עמ' 87.

¹² ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

¹³ ס"ח התשנ"ב, עמ' 205.

(ב) המשלם או האחראי לתשלומה של הכנסה חבת ניכוי, בשנת מס (בפרק זה – מנכה), החייב בדיווח למנהל בהתאם לתקנות שקבע שר האוצר לפי סעיף 164 לפקודה, בטופס שנקבע בתקנות האמורות (טופס 0856), יגישו באמצעים מקוונים כפי שיוורה המנהל (בפרק זה – דוח מנכה מקוון), עד יום 31 במרס שלאחר שנת המס שלגביה מוגש הדוח; לענין זה, "הכנסה חבת ניכוי" – תשלומים כמפורט להלן שנקבעו לפי סעיף 164 לפקודה כהכנסה לענין הסעיף האמור:

- (1) עמלת ביטוח;
- (2) שכר אמנים, שכר בוחנים, שכר מרצים, שכר מעניקי שירותי משרד, שכר דירקטורים ושכר ספורטאים;
- (3) שכר סופרים;
- (4) תשלום בעד עבודה חקלאית או תוצרת חקלאית;
- (5) תשלומים בעד עבודות בניה או עבודות הובלה;
- (6) תשלומים בעד עבודות הלבשה, עבודות מתכת, עבודות חשמל ואלקטרוניקה ועבודות הובלה;
- (7) תשלומים בעד עיבוד יהלומים או בעד מסחר ביהלומים;
- (8) תשלומים בעד שירותים או נכסים.

(ג) מעביד כאמור בסעיף קטן (א) או מנכה, יגיש למנהל, בנוסף לדוח מעביד מקוון או לדוח מנכה מקוון, לפי הענין, עד יום 31 במרס שלאחר שנת המס שלגביה מוגש הדוח, הצהרה בטופס שקבע המנהל לפיה הפרטים והידיעות שמסר בדוח הם נכונים ומלאים, וכן פלט חתום בידי של הדוח האמור; לענין זה, "פלט" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995¹⁴.

20. (א) מעביד או מנכה שלא הגיש דוח מעביד מקוון או דוח מנכה מקוון, בהתאם אי-מסירת דוח מקוון, הצהרה או פלט
(ב) לפי הענין, וכן הצהרה או פלט בהתאם להוראות סעיף 19(א) או (ב) לפי הענין, וכן הצהרה או פלט בהתאם להוראות סעיף 19(ג), עד המועד האמור באותו סעיף, דינו – מאסר שנה.

ד ב ר י ה ס ב ר

מכוח סעיף 164 לפקודה, שענינו כאמור, חובת ניכוי במקור, קבע שר האוצר סוגי תשלומים שרואים אותם כהכנסה לצורך הסעיף האמור וקבע לגביהן חובת ניכוי מס במקור וחובת דיווח שנתית על תשלומן החלה על המשלם. לגבי תשלומים כמפורט להלן שנקבעו כהכנסה לצורך סעיף 164, מגיש המנכה דיווח על מקבלי התשלום בטופס 0856. מקבלי התשלומים האמורים פטורים, דרך כלל, מדיווח על הכנסותיהם האמורות מהטעם שנוכה מהן מלוא המס. לאור האמור, מוצע לקבוע כי המנכה יהיה חייב בהגשת טופס 0856 באופן מקוון וזאת בכדי ליצור בסיס נתונים, בדבר הכנסותיהם של אלה העשויים להיות זכאים לתשלום מענק לפי סימן ב' לפרק ב' המוצע ואינם מחויבים בשל הכנסות אלה בהגשת דוח שנתי כמשמעותו בסעיף 131 לפקודה. התשלומים לענין זה, הם אלה: עמלת ביטוח, שכר אמנים, שכר בוחנים, שכר מרצים, שכר מעניקי שירותי משרד, שכר דירקטורים, שכר ספורטאים, שכר סופרים, תשלום בעד עבודה חקלאית או תוצרת חקלאית, תשלומים בעד עבודות בניה או עבודות

מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים), התשנ"ג-1993 (להלן – תקנות ניכוי ממשכורת). תקנות ניכוי ממשכורת קובעות בתקנה 12 שבהן, את חובת רישום תשלום משכורת והגשת טפסים לפקיד השומה, ולפיה מעביד חייב להגיש לפקיד השומה, לא יאוחר מיום 31 במרס של כל שנה, דוח בטופס 0126 לגבי העובדים שהעסיק או ששילם להם משכורת בשנת המס הקודמת. מוצע לקבוע חובת דיווח מקוון של הטופס האמור עד למועד הקבוע כאמור בתקנות ניכוי ממשכורת, וזאת לשם יצירת בסיס נתונים בדבר הכנסות העבודה של עובד, שסכומן הוא הבסיס לתשלום המענק לפי סימן ב' לפרק ב' המוצע.

(2) חובת הגשת דוח מקוון על ידי המשלם או האחראי לתשלומה של הכנסה חבת ניכוי (להלן – המנכה) –

¹⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

(ב) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף קטן (א) בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)3 לחוק העונשין; נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חוקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו לפי סעיף קטן זה, אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו; לענין סעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

21. עיצום כספי
היה למנהל יסוד סביר להניח כי מעביד או מנכה לא הגיש דוח מעביד מקוון או דוח מנכה מקוון, לפי הענין, עד המועד האמור בסעיף 19(א) או (ב) (להלן – ההפרה), רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בסכום של 1,500 שקלים חדשים בשל כל חודש מלא של פיגור בהגשת הדוח.
22. הודעת חיוב ותשלום
(א) המנהל ימציא למעביד או למנכה, לפי הענין, הודעה על הטלת העיצום הכספי בטופס שקבע (בסימן זה – הודעת חיוב); בהודעה כאמור יפורטו, בין השאר, פרטי ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ושיעורו, וכן ייכלל בה מידע בדבר זכותו של המעביד או המנכה, לפי הענין, לטעון טענותיו בפני המנהל, כאמור בסעיף 23.
- (ב) עיצום כספי ישולם בתוך 30 ימים מיום משלוח הודעת החיוב.
23. כתב טענות
(א) מעביד או מנכה שנשלחה לו הודעת חיוב רשאי, בתוך 30 ימים מיום משלוח ההודעה כאמור להגיש למנהל, בכתב, את טענותיו לענין הטלת העיצום הכספי ושיעורו (בסעיף זה – כתב טענות); לכתב הטענות יצרף המעביד או המנכה, לפי הענין, תצהיר המאמת את העובדות המפורטות בו; אין בהגשת כתב טענות לפי סעיף קטן זה כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי במועד האמור בסעיף 22(ב).
- (ב) הגיש המעביד או המנכה, למנהל, כתב טענות, יחליט המנהל על יסוד כתב הטענות והתצהיר האם להשאיר את הודעת החיוב על כנה, או לבטלה, ורשאי הוא, לשם קבלת החלטה כאמור, לזמן את המעביד או המנכה, לפי הענין, לדיון בפניו; הודעה על החלטת המנהל לפי סעיף קטן זה תישלח למעביד או למנכה, לפי הענין.
- (ג) שולם העיצום הכספי והחליט המנהל לפי סעיף זה לבטל את הודעת החיוב, יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹⁵ (להלן – הפרשי הצמדה וריבית).
24. עדכון סכום העיצום הכספי
(א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום משלוח הודעת החיוב, ואם הוגשה עתירה לבית משפט לענינים מינהליים, ובית המשפט הודן בעתירה הורה על עיכוב תשלומו – לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בעתירה.
- (ב) סכום העיצום הכספי יתעדכן ב-1 בינואר של כל שנה, לפי שיעור עליית המדד מהמדד האחרון שפורסם לפני יום העדכון לעומת מדד חודש ינואר 2007, הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; המנהל יפרסם, בהודעה ברשומות, את סכום העיצום הכספי המעודכן.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים נוכח החשיבות בהגשת דוחות מקוונים לקבלת 20 עד 29 מענק, מוצע לקבוע הוראות עונשיות שיהולו על מעביד או על מנכה, שלא הגישו את הדוחות באופן מקוון עד המועד הקבוע להגשתו.

הובלה, תשלומים בעד עבודות הלבשה, עבודות מתכת, עבודות חשמל ואלקטרוניקה ועבודות הובלה, תשלומים בעד עיבוד יהלומים או בעד מסחר ביהלומים, תשלומים בעד שירותים או נכסים.

¹⁵ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

25. לא שולם עיצום כספי במועד יתווספו עליו לתקופת הפיגור הפרשי הצמדה וריבית עד הפרשי הצמדה וריבית (להלן – תוספת פיגורים).
26. על גבית העיצום הכספי ותוספת הפיגורים תחול פקודת המסים (גביה). גביה
27. (א) עיצום כספי לא יגרע מאחריותו הפלילית של המעביד או המנכה בשל ההפרה. שמירת אחריות פלילית
(ב) הוגש נגד מעביד או מנכה כתב אישום על עבירה לפי סעיף 20 לא יחויב בשלה בתשלום העיצום הכספי, ואם שילם – יוחזר לו הסכום ששילם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, מיום תשלומו עד יום החזרתו.
28. (א) אין בהגשת עתירה לבית משפט לענינים מינהליים על חיוב בתשלום עיצום כספי לפי סימן זה כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או אם בית המשפט הורה על כך.
(ב) התקבלה עתירה כאמור בסעיף קטן (א), יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו ועד יום החזרתו.
29. בחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁶, בתוספת הראשונה, בפרט 32, תיקון חוק בתי משפט לענינים מינהליים
אחרי פסקה (2) יבוא:
"3) החלטה של המנהל לפי סעיפים 21 עד 28 לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי, פנסיה חובה, הפחתת שיעורי המס ותיקוני חקיקה), התש"ז-2007."

סימן ד': הוראות כלליות

30. סמכויות המנהל לפי פרק שני לחלק ח' לפקודה, יהיו נתונות לו ככל שנדרש לצורך סמכויות המנהל ביצוע הוראות פרק זה, בשינויים המחויבים.
31. מי שהוסמך לפי סעיף 227 לפקודה יהיו נתונות לו הסמכויות כאמור באותו סעיף לשם מניעת עבירות לפי פרק זה או לשם גילויין.
32. על המצאת הודעות לפי פרק זה יחולו הוראות סעיף 238 לפקודה. המצאת הודעות

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 31 סעיף 15 לפרק ב' לחוק המוצע קובע כי עובד אשר הגיש תביעה לפי סעיף 7(א1) לחוק המוצע, שהיא תביעה כוזבת דינו – מאסר שנה. סעיף 28 בפרק ב' בחוק המוצע קובע כי מעביד או מנכה שלא הגיש דוח מעביד מקוון או דוח מנכה מקוון, בהתאם להוראות סעיף 19(א) או (ב) לפי הענין, וכן הצהרה או פלט בהתאם להוראות סעיף 19(ג), עד המועד האמור באותו סעיף, דינו – מאסר שנה. מוצע כי מי שהוסמך לפי סעיף 227 לפקודה לערוך חקירות או חיפושים לשם מניעת עבירות לפי הפקודה, יהיו נתונות לו הסמכויות כאמור באותו סעיף גם לשם מניעת העבירות שנקבעו בסעיפים 15 ו-28 המוצעים.

סעיף 32 סעיף 238 לפקודה קובע הוראות לענין המצאת הודעות לפי הפקודה. מוצע, כי על המצאת הודעות על ידי רשות המסים לפי פרק ב' המוצע, תחול הוראת הסעיף האמור.

כן מוצע לקבוע כי מעביד או מנכה שלא הגיש דוח מקוון במועד – יטיל עליו המנהל עיצום כספי כמפורט בסעיף פים 21 עד 28 המוצעים.

סעיף 30 המענק לפי פרק ב' לחוק המוצע ישולם באמצעות רשות המסים. לפיכך, מוצע כי הסמכויות המוקנות למנהל רשות המסים לפי הפרק השני לחלק ח' לפקודה שעניינו הסמכות להשיג ידיעות בדבר הכנסתו של אדם, יוקנו למנהל גם לשם ביצוע הוראות פרק ב' לחוק המוצע, ככל שהן דרושות לו לצורך פרק זה. זאת כיוון שגובה הכנסותיו של עובד התובע מענק לפי הוראות הפרק האמור הוא הבסיס לקביעת זכאותו של עובד לקבלת המענק ושיעורו.

¹⁶ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

33. (א) תחילתו של פרק זה ביום _____*, או במועד תחילתן של תקנות לפי סעיף 17, לפי המאוחר מביניהם, והוראות סימן א' הנוגעות לתשלום מענק יחולו בעד חודשי עבודה בפועל של עובד בשנת המס 2007 או בשנת המס הראשונה שבו חל מועד תחילתן של תקנות לפי סעיף 17, לפי המאוחר מביניהם, ואילך.

(ב) על אף הוראות פרק זה, בשנים 2008 ו-2009 יושלם מענק לפי הוראות סימן א' האמורות בעד חודשי עבודה בפועל בשנים 2007 ו-2008 רק לעובד שכתובת מגוריו, לפי מרשם האוכלוסין כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965¹⁷, באזורים שנקבעו לפי סעיף 59(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה). התשס"ד-2004¹⁸, לענין שילוב מקבלי גימלאות בעבודה.

ד ב ר י ה ס ב ר

יצוין כי לצד ההדרגתיות הגאוגרפית, נשקלה הדרגתיות בגובה ההטבה, דהיינו להתחיל את התכנית עם הטבות נמוכות יותר ולעלות בהדרגה. חלופה זו נפסלה משום שהשפעת ההטבה במקרה זה, הן על תעסוקה והן על תחולת העוני, הייתה מזערית עד כדי בטלה. עוד יצוין בהקשר זה, כי אזורי תכנית שילוב מקבלי הגמלאות בעבודה נבחרו על ידי ועדת מומחים שמונתה מתוקף סעיף 59 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת 2004, בפרק שכותרתו: שילוב מקבלי גמלאות בעבודה (הוראת שעה). בו נקבע כי אזורי התכנית יבחרו תוך התחשבות בייצוגן ההולם של קבוצות האוכלוסיה השונות ובמאפיינים השונים של שוק העבודה. מכאן, שהשיקולים שהנחו את ועדת המומחים בבחירת אזורי תכנית שילוב מקבלי הגמלאות בעבודה, מתאימים לשיקולים שמן הראוי לשקול בבחירת אזורים להפעלת תוכנית מס ההכנסה השלילי.

סעיף 33 מסיבות פיסקאליות וכדי לאפשר את בחינת תכנית מס ההכנסה השלילי המוצעת תוך כדי יישומה החלקי, מוצע לקבוע כי החלת תכנית מס ההכנסה השלילי תיעשה באופן הדרגתי, כך שתחולה ארצית של מס הכנסה שלילי תחל בשנת 2010 בעד הכנסות מעבודה של שנת 2009. בשנים 2008 ו-2009 תשלום מס הכנסה שלילי יחול רק באזורים הגאוגרפיים שבהם פועלת תכנית שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, פועלת לפי הוראות חוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה). התשס"ד-2004 (להלן – חוק המדיניות הכלכלית לשנת 2004), וזאת לאור המטרות המשותפות של שתי התכניות וההשלמה שהן יוצרות ביניהן – התכנית לשילוב מקבלי גמלאות בעבודה הפועלת להסרת החסמים העומדים בפני המשתתפים בה להשתלבות בעבודה, ותכנית מס ההכנסה השלילי מגדילה את הכראיות להשתלבות בעבודה, בשל תוספת ההכנסה שהיא נותנת לעובדים בשכר נמוך.

* מועד התחילה ייקבע בעת הכנת הצעת החוק לקריאה שניה ולקריאה שלישית בכנסת.

¹⁷ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

¹⁸ ס"ח התשס"ד, עמ' 70.

פרק ג': פנסיה חובה

סימן א': תחולת הסדר פנסיוני על כל עובד

34. בפרק זה –

"הסדר פנסיוני" – הוראות המסדירות תשלומים לקופת גמל לקצבה בעד עובד; הגדרות "הסכם קיבוצי", "הסכם קיבוצי כללי" ו"צו הרחבה" – כמשמעותם בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957¹⁹;
"עובד" – למעט עובד זר כהגדרתו בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991²⁰;
"קופת גמל", "קופת גמל לדמי מחלה", "קופת גמל לחופשה", "קופת גמל למטרה אחרת", "קופת גמל לקצבה" ו"קרן השתלמות" – כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005²¹.

35. על כל עובד יחול הסדר פנסיוני. עקרון יסוד

36. (א) עובד שלא חל לגביו הסדר פנסיוני לפי צו הרחבה, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה (בפרק זה – הסדר פנסיוני הסכמי), יחול לגביו ההסדר הפנסיוני שנקבע לפי סעיף קטן (ב).
(ב) שר האוצר יקבע, לאחר התייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, הסדר פנסיוני שיחול על עובדים שלא חל לגביהם הסדר פנסיוני הסכמי; בהסדר פנסיוני לפי סעיף קטן זה, רשאי השר לכלול הוראות שנקבעו בצו הרחבה או בהסכם קיבוצי כללי, ורשאי הוא לקבוע שינויים להוראות כאמור או לקבוע הוראות אחרות.

37. (א) שר האוצר, לאחר התייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, רשאי לקבוע כי הוראות שנקבעו לפי סעיף 36(ב), כולן או חלקן, יחולו גם על עובדים שחל לגביהם הסדר פנסיוני הסכמי, ובלבד שההוראות כאמור נועדו להגדיל את סך הכספים המופקדים בעד אותם עובדים לקופת גמל לקצבה לעומת סך הכספים שהיו מופקדים

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק ג' – פנסיה חובה

סעיפים
35 עד 38 מהשכירים בעלי השכר הנמוך אינם מבוטחים
51 ו52(ב) כיום במסגרת תכנית פנסיה, מצב אשר עלול להביאם למצב של עוני בתקופת הפנסיה, ולהשית את נטל הטיפול בהם על כתפי הציבור.

מוצע לקבוע בסעיף 52(ב) המוצע כי החל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) (להלן – היום הקובע), יחולו הוראות סימן א' המוצע וכתוצאה מכך יחול עיקרון היסוד שבסעיף 35 המוצע ולפיו על כל עובד יחולו הוראות המסדירות תשלומים בעד העובד לקופת גמל לקצבה (להלן – הסדר פנסיוני).

סעיף 36 המוצע קובע כי עובד אשר לא חל עליו הסדר פנסיוני מכוח חוזה עבודה, הסכם קיבוצי או צו הרחבה כללי (להלן – הסדר פנסיוני הסכמי), יחול עליו הסדר פנסיוני שיקבע שר האוצר (להלן – השר) בתקנות, לאחר התייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה (להלן

¹⁹ ס"ח התשי"ז, עמ' 63.

²⁰ ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

²¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

– הסדר פנסיוני סטטוטורי). ההסדר הפנסיוני הסטטוטורי יכול שיכלול הוראות מהסדרים פנסיוניים שנקבעו בצו הרחבה או בהסכם קיבוצי כללי, כפי שהן או בשינויים וכן רשאי הוא לקבוע הוראות נוספות אחרות מאלה.

מוצע בסעיף 51 המוצע לקבוע כי השר יהיה חייב להתקין את התקנות הקובעות את ההסדר הפנסיוני הסטטוטורי עד יום ד' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008) (להלן – מועד קביעת התקנות), ולא במועד מוקדם לכן, וזאת כדי לעודד את המעסיקים והעובדים להגיע להסדרים פנסיוניים מוסכמים כאמור בתקופה שעד מועד קביעת התקנות ולייתר בכך את הצורך בכפיית פרטי ההסדר הפנסיוני הסטטוטורי.

עוד מוצע בסעיף 37 המוצע, כי השר יהיה גם רשאי לקבוע כי הוראות שקבע בהסדר הפנסיוני הסטטוטורי יחולו גם לגבי עובדים שחל עליו הסדר פנסיוני הסכמי, בין אם ההסדר הפנסיוני הסכמי נקבע לפני מועד קביעת התקנות ובין אם לאחריה, ובלבד שההוראות כאמור יגדילו את החיסכון הפנסיוני של אותם עובדים. כן מוצע לקבוע כי במקרה של סתירה בין ההוראות האמורות לבין צו הרחבה, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, יגברו ההוראות שקבע השר.

בעדם לקופת גמל לקצבה לפי ההסדרים הפנסיוניים ההסכמיים החלים לגביהם; הוראות לפי סעיף קטן זה יכול שיהיו שונות לגבי עובדים שחלים עליהם הסדרים פנסיוניים הסכמיים שנקבעו לפני יום פרסומן של התקנות לפי סעיף 36(ב) ולגבי עובדים שחלים עליהם הסדרים פנסיוניים הסכמיים שנקבעו לאחר המועד האמור.

(ב) הוראות שנקבעו לפי סעיף קטן (א) יחולו על אף האמור בכל צו הרחבה, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה.

38. על אף הוראות סעיפים 35 עד 37, שר האוצר, לאחר התייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה ועם שר המשפטים, רשאי לקבוע לענין עובדים שהתקיימו לגביהם תנאים כפי שיקבע – או בשינויים

(1) כי ההוראות לפי הסעיפים האמורים לא יחולו לגביהם;

(2) כי יחולו עליהם הוראות ההסדר הפנסיוני שנקבע לפי סעיף 36(ב) בשינויים שיקבע, או חלק מההוראות האמורות, בשינויים או בלא שינויים.

39. מעביד חייב לשלם תשלומים לקופת גמל לקצבה בעד עובדו וכן להעביר את תשלומי העובד לקופת גמל כאמור, והכל בהתאם להסדר הפנסיוני ההסכמי החל על העובד בכפוף להוראות לפי סעיף 37(א), או להסדר הפנסיוני שהוחל על העובד לפי הוראות סימן זה.

40. מעביד שלא שילם לקופת גמל לקצבה תשלומים בעד עובדו או שלא העביר את תשלומי העובד לקופת גמל כאמור, בניגוד להוראות סעיף 39, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)4(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.²²

41. לא ישולמו בעד עובד שחל לגביו הסדר פנסיוני הסכמי או שהוחל עליו הסדר פנסיוני לפי הוראות סימן זה תשלומים לקופת גמל שאינה קופת גמל לקצבה, למעט לאחת מאלה:

(1) קרן השתלמות;

(2) קופת גמל לדמי מחלה;

(3) קופת גמל לחופשה;

(4) קופת גמל למטרה אחרת.

ד ב ר י ה ס ב ר

עליו וכן להעביר לקופה כאמור את התשלומים המנוכים משכרו של העובד לפי אותו הסדר.

עוד מוצע לקבוע בסעיף 41 המוצע, כי כל תשלומי מעביד ועובד בעד העובד, ובכלל זה הפקדות בעד מרכיב הפיצויים, יופקדו אך ורק לקופת גמל לקצבה. האמור לא יחול לגבי תשלומים בשל שכרו של עובד לקרן השתלמות, קופת גמל לדמי מחלה, קופת גמל לחופשה או קופת גמל למטרה אחרת, כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן – חוק קופות גמל).

בנוסף, מוצע לקבוע בסעיף 42 המוצע כי זכויותו של העובד בהתאם להוראות סימן א' המוצע אינן ניתנות להתניה או ויתור.

כמורכב, מאחר שהטלת החובה האמורה לגבי עובדים מסוימים שלא הגיעו עם מעסיקהם להסדר פנסיוני מוסכם, כמו למשל – עובדים שגילם בשנת 2010 יהיה קרוב לגיל פרישה, תהיה משוללת היגיון כלכלי, מוצע בסעיף 38 המוצע כי השר יהיה רשאי להחריג עובדים כאמור מחובת הסדר פנסיוני, או להחיל לגביהם חלק מהוראות ההסדר הפנסיוני הסטטוטורי, וכן יהיה רשאי להחיל את ההוראות האמורות לגבי עובדים כאמור בשינויים שייקבע.

סעיפים מוצע בסעיף 39 המוצע להטיל חובה על 39 ו-41 מעביד לשלם תשלומים בעד עובדו לקופת גמל לקצבה בהתאם להסדר הפנסיוני החל

²² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

42. זכויותיו של עובד לפי סימן זה אינן ניתנות להתניה או ליתור.
איסור התניה או ויתור
43. לענין סימן זה דין המדינה כמעביד, כדין כל מעביד אחר.
המדינה כמעביד
44. לבית דין אזורי, כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969²⁵, תהיה סמכות שמכות שיפוט ייחודית לדון בהליך אזרחי בשל הפרת הוראות סעיפים 39 ו-41.

סימן ב': תיקונים עקיפים והוראות כלליות

45. בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, בתוספת השניה, בסופה יבוא:
תיקון חוק בית הדין לעבודה
- "סעיף 39 לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי, פנסיה חובה, הפחתת שיעורי המס ותיקוני חקיקה), התשס"ז-2007"
46. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (בפרק זה - חוק קופות גמל) -
תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)
- (1) בסעיף 1 -
- (א) בהגדרה "הוועדה", הסיפה החל במילים "ואולם לענין" - תימחק;
- (ב) אחרי ההגדרה "מעביד" יבוא:
- "מרכיב הפיזיים" - המרכיב בחשבון קופת גמל של תשלומים עבור פיזיים, כמשמעותו לפי סעיף 21;
- (ג) בהגדרה "קופת גמל בניהול אישי", אחרי "סעיף 13(א) כקופת גמל לתגמולים" יבוא "כקופת גמל לקצבה" ואחרי "סעיף 13(ב) כקופת גמל לתגמולים" יבוא "או כקופת גמל לקצבה";
- (ד) אחרי ההגדרה "קופת גמל לקצבה" יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

- לחסדר הפנסיוני החל עליו.
- סעיף 46 מוצע לבצע כמה תיקונים בחוק קופות גמל אשר חלקם נובעים מחקיקתו המוצעת של סימן א' המוצע.
- לפסקה (1)(ב) עד (ד)
- בהתאם לסעיף 13 לחוק קופות גמל רשאי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - הממונה), ליתן אישור קופת גמל לקופה המיועדת לסוגי תשלומים שונים המנויים בסעיף. כך למשל אישור קופת גמל לקצבה יינתן לקופה המיועדת לתשלום כספים מדי חודש באופן רציף ולעומת זאת, אישור קופת גמל לתגמולים יינתן לקופה המיועדת לתשלום סכום הוני.
- לנוכח השינויים המוצעים בסימן א' המוצע, אשר מחייבים להפקיד כספים למטרת קצבה בלבד ללא מתן אפשרות להפקידם במטרה לקבל סכום הוני, וכדי לאפשר לקופות הגמל לתגמולים הקיימות כיום להמשיך ולקבל הפקדות החל מהיום הקובע ואילך במסגרת החוק המוצע,
- כמו כן קובע סעיף 43 המוצע כי החובות המוטלות על מעביד לפי סימן א' המוצע יחולו גם על המדינה כמעביד.
- סעיפים כדי ליצור מנגנוני הרתעה, ובדומה לחוקי 40 ו-45 עבודה אחרים, מוצע לקבוע בסעיף 40 המוצע כי הפרת חובת תשלומים בעד עובד לקופת הגמל לקצבה בהתאם לחסדר הפנסיוני תהווה עבירה פלילית, שדינה מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
- סעיף 24(ב) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, קובע כי לבית דין אזורי לעבודה תהא הסמכות לדון בעבירות על החיקוקים שנקבעו בתוספת השניה לחוק האמור והתקנות על פיהן. מוצע לקבוע בסעיף 45 המוצע כי האמור יחול גם לגבי עבירה לפי סימן א' המוצע.
- סעיף 44 מוצע לקבוע כי לבית הדין לעבודה תהיה סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי בשל הפרת חובת תשלומים בעד עובד לקופת גמל לקצבה, בהתאם

²⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

"קופת גמל משלמת לקצבה" – קופת גמל לקצבה שניתן למשוך ממנה כספים במישרין;

"קופת גמל לא משלמת לקצבה" – קופת גמל לקצבה שלא ניתן למשוך ממנה כספים, למעט כספים ממרכיב הפיצויים, אלא באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה";

(2) בסעיף 7 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "לקצבה" יבוא "משלמת לקצבה";

(ב) במקום "לקצבה" יבוא "משלמת לקצבה";

(ג) בסופו יבוא "לגבי כל קופות הגמל שבניהולה";

(3) בסעיף 13 –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) שאישור כקופת גמל לתגמולים או לפיצויים לא יינתן אלא לגבי קרן שפעלה כדין כקופת גמל לתגמולים או לפיצויים, לפי הענין, בשנת המס 2009 ואילך, ועל כספים שהופקדו בקרן כאמור בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2010, בלבד";

(ב) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "ואולם אישור כקופת גמל לתגמולים או לפיצויים לא יינתן אלא לגבי תכנית ביטוח שאושרה כדין כקופת גמל לתגמולים או לפיצויים, לפי הענין, בשנת המס 2009 ואילך, ועל כספים שהופקדו בתכנית ביטוח כאמור בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2010, בלבד";

(4) בסעיף 20 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) המילים "שאינה קרן ותיקה שמונה לה מנהל מיוחד לפי הוראות סעיף 178 לחוק הפיקוח על הביטוח" – יימחקו;

(2) אחרי "כל קופת גמל" יבוא "המיועדת למטרה של קופת הגמל שנקבעה לפי הדין או ההסכם";

(3) הסיפה החל במילים "ובכפוף להוראות אלה" – תימחק;

(ב) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

שינוי מוצע זה יאפשר לחוסכים לבחור באיזה גוף לנהל את החיסכון הפנסיוני שלהם מתוך מגוון רחב יותר של גופים המנהלים חסכון ארוך טווח וכן יאחד את כל כללי המיסוי החלים על כספים המופקדים לחסכון לגיל פרישה. מגוון כאמור ישכלל את התחרות בתחום החיסכון ארוך הטווח לטובת המבוטחים בישראל.

לאור האמור, מוצע לתקן את סעיף 1 לחוק קופות גמל ולהוסיף את ההגדרות קופת גמל משלמת לקצבה וקופת גמל שאינה משלמת לקצבה. כן מוצע, לשם הנוחות, להוסיף את ההגדרה "מרכיב הפיצויים" בשל השימוש החוזר שנעשה בה בהצעת חוק זו.

מוצע להגדיר גם קופות אלה כקופות גמל לקצבה, אך מסוג אחר. באופן זה, יהיו שני סוגים של קופות גמל לקצבה: קופת גמל לקצבה אשר משלמת ישירות קצבה לזכאים, בהתאם לתקנונה (להלן – קופת גמל משלמת לקצבה), וקופת גמל לקצבה אשר לא ניתן יהיה ישירות למשוך ממנה כספים שהופקדו בה, למעט כספים ממרכיב הפיצויים, אלא באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה (להלן – קופת גמל לא משלמת לקצבה). לענין זה, כספים ממרכיב הפיצויים הם המרכיב מחשבון קופת הגמל ששולמו עבור פיצויי פיטורין (להלן – מרכיב הפיצויים).

"(ד) הוראות סעיף זה יחולו בכפוף להוראות סימן א' בפרק ג' לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי, פנסיה חובה, הפחתת שיעורי המס ותיקוני חקיקה), התשס"ז-2007.

(ה) בסעיף זה –

"קופת גמל" – לרבות תכנית ביטוח כאמור בפסקה (8) להגדרה "סוג מוצר פנסיוני" שבחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה-2005²⁴, ולרבות מסלול השקעה בקופת גמל מסלולית, אך למעט מסלול השקעה של הכספים במרכיב הפיצויים שאינם באים במקום פיצויי פיטורים לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים אשר אינו מסלול ברירת המחדל לפיצויים;

"מסלול ברירת המחדל לפיצויים" – המסלול שלפי תקנון קופת הגמל המסלולית הוא מסלול ההשקעה שבו ינוהלו הכספים במרכיב הפיצויים כל עוד לא נבחר מסלול השקעה אחר, ובהעדר מסלול כאמור – המסלול שבו מנוהל החלק הגדול ביותר של הכספים במרכיב הפיצויים בקופה";

(5) בסעיף 23 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) בפסקה (1), בסופה יבוא: "ואולם –

(א) משיכה בידי עמית או בידי עובד של עמית מעביד, של כספים מקופת גמל משלמת לקצבה, בדרך של היוון חלק מהקצבה לסכום חד-פעמי תיעשה –

(1) לגבי עמית – בהתאם לשיטת ההיוון שנקבעה בתקנון הקופה, לפי שיעור מהקצבה ולתקופה כפי שיקבע השר, ובלבד שסכום הקצבה שלו יהיה זכאי העמית לאחר ההיוון לא יפחת מסכום שיקבע השר;

ד ב ר י ה ס ב ר

הפיקוח על הביטוח). כדי למנוע כפילות במתן רישיונות, נקבע בסעיף 7 האמור כי חברה אשר קיבלה רישיון מבטח כאמור והיא מבקשת לנהל קופת גמל לקצבה, תהיה פטורה מהצורך לקבל רישיון חברה מנהלת לפי חוק קופות גמל.

נוכח הפיצול המוצע של "קופת גמל לקצבה", לשני סוגים שונים של קופות – קופת גמל משלמת לקצבה וקופת גמל לא משלמת לקצבה, מוצע בסעיף 47(4) להצעת החוק לתקן את סעיף 15(א) לחוק הפיקוח על הביטוח ולהבהיר כי הדרישה לקבלת רישיון מבטח חלה רק לגבי קופת גמל משלמת לקצבה (ר' דברי הסבר לסעיף 47(4) להצעת החוק). ובהתאמה לתקן גם את סעיף 7 לחוק קופות גמל ולהחיל את הפטור מקבלת רישיון חברה מנהלת, רק לגבי קופת גמל משלמת לקצבה.

עוד מוצע בסעיף 47(4) להצעת החוק לבטל את המגבלה שהוטלה על חברה מנהלת של קופת גמל

כמורכב, כיום רשאי הממונה לאשר קופת גמל לתגמולים או קרן השתלמות כקופת גמל בניהול אישי, שהינה קופת גמל המיועדת לעמית אחד בלבד שרשאי לתת הוראות לענין השקעת הכספים. לנוכח השינויים המוצעים בסימן א' מוצע גם לתקן את הגדרת "קופת גמל בניהול אישי" כך שהממונה יהיה רשאי לאשר גם קופת גמל לקצבה כקופת גמל בניהול אישי.

לפסקה (2)

בסעיפים 4 ו-5 לחוק קופות גמל נקבע כי חברה המבקשת לעסוק בניהול קופות גמל תגיש לממונה בקשה לרישיון חברה מנהלת. סעיף 7 לחוק קופות גמל קובע כי חברה כאמור המבקשת לנהל קופת גמל לקצבה צריכה קודם להגשת בקשה לרישיון חברה מנהלת, להגיש בקשה לקבל רישיון מבטח לפי סעיף 15(א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן – חוק

²⁴ ס"ח התשס"ה, עמ' 918.

- (2) לגבי עובד של עמית-מעביד – בהתאם לשיטת ההיוון שנקבעה בתקנון הקופה; השר רשאי לקבוע, לענין היוון לפי פסקת משנה זו, הוראות בדבר שיעור הקצבה שניתן להיוון, התקופה לכך וסכום הקצבה המזערי שלו יהיה זכאי העמית לאחר ההיוון;
- (ב) משיכה מקופת גמל לא משלמת לקצבה בידי עמית, למעט משיכה של כספים ממרכיב הפיצויים, תיעשה רק באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה”;
- (2) בפסקה (3), המילים “או העברה” ו”כמשמעותו בסעיף 21” – יימחקו;
- (ב) בסעיף קטן (ב)(3), המילים “כמשמעותו בסעיף 21” ו”או להעבירם לקופת גמל אחרת” – יימחקו;
- (6) בסעיף 27(ג), במקום “יחד עם קופת” יבוא “לקופת” ואחרי “לפיצויים” יבוא “ולקופת גמל לא משלמת לקצבה, או לכל שילוב ביניהן”;
- (7) בסעיף 39(ב)(2), המילים “והחבר האמור בפסקה (3) של אותו סעיף” – יימחקו;
- (8) בסעיף 43(ד)(6), אחרי “בניגוד להוראות” יבוא “לפי”;
- (9) בסעיף 49(א) –
- (א) בפסקה (9), אחרי “מקופת גמל” יבוא “או ממסלול השקעה בקופת גמל מסלולית”;
- (ב) בפסקה (14), אחרי “בניגוד להוראות” יבוא “לפי”;
- (10) בסעיף 56(א), אחרי “לענין הפרת ההוראות האמורות” יבוא “ולמעט ההוראות לפי סעיף 86(ב) ו-(ט) עד (יב)”;
- (11) בסעיף 86, אחרי סעיף קטן (י) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

רשאי יהיה הממונה לאשר קרנות או תוכניות ביטוח שפעלו כדין כקופות גמל לתגמולים או לפיצויים בשנת המס 2009, וזאת כדי שניתן יהיה להמשיך ולנהל כספים שהופקדו לקופות האמורות בשל שנות המס עד שנת המס 2009. לגבי כספים אלה לא יחול כל שינוי בכללי המס החלים לגבי קופות כאמור.

עם זאת, כדי שלאחר היום הקובע עמית בקופת גמל לתגמולים או בקופת גמל לפיצויים יוכל להמשיך ולהפקיד כספים לאותה קופת גמל שבה ניהל את כספיו עובר ליום האמור, ולא יהיה צורך בפתיחת חשבון חדש בקופת גמל אחרת או תכנית ביטוח חדשה, מוצע בפסקה (6) לתקן את סעיף 27(ג) לחוק קופות גמל.

סעיף 27(ג) לחוק קופות גמל קובע כי חברה מנהלת של קופת גמל רשאית, באישור הממונה ובתנאים שיוורה, לנהל מערכת חשבונות משותפת לקופת גמל לתגמולים יחד עם קופת גמל אישית לפיצויים ולהחזיק את נכסיהן

לקצבה ולפיה אין היא רשאית לנהל קופות גמל אחרות, שאינן לקצבה (ר' דברי הסבר לסעיף 47(4) להצעת החוק), ובהתאמה מוצע לתקן גם את סעיף 7 לחוק קופות גמל, כך שהפטור מקבלת רשיון חברה מנהלת יחול גם לגבי כל קופות הגמל שבניהולה של החברה המנהלת של קופת גמל משלמת לקצבה.

לפסקאות (3) ו-(6)

כפועל יוצא של החובה כאמור להפקיד בעד עובד כספים לקופת גמל משלמת לקצבה בלבד ושליחת האפשרות להפקידם במטרה לקבל כסום הוני, מוצע בפסקה (3) לתקן את סעיף 13 לחוק קופות גמל שענינו אישור קופות גמל ולקבוע כי החל משנת המס 2010 ואילך (שנת המס בה חל היום הקובע), הממונה לא יהיה רשאי ליתן אישור לקרן או לתוכנית ביטוח כקופת גמל לתגמולים או לפיצויים, שכן שתי קופות אלה מיועדות לתשלום סכום הון ולא לתשלום קצבה. לעומת זאת,

"(יא) היה לממונה יסוד סביר להניח כי חברה מנהלת הפרה הוראה מתקנות קופות גמל, כמפורט להלן, רשאי הוא להטיל עליה עיצום כספי בסכום הבסיסי כהגדרתו בסעיף 43(א), ויחולו לענין זה ההוראות החלות על עיצום כספי לפי פרק ה':

- (1) קיבלה תשלומים לקופת גמל שבניהולה, שלא בהתאם להוראות תקנות 19, 19א, 23א, 44(ג) עד (ה) או 49ח;
- (2) גבתה תשלומים שלא בהתאם להוראות תקנות 20, 21, 23 או 44(ג);
- (3) לא גבתה ממעביד ריבית בשל איחור בהפקדה בהתאם להוראות תקנות 22 או 44(ג);
- (4) לא מסרה תעודה או אישור למעביד או לעמית בהתאם להוראות תקנה 24;
- (5) נתנה הלוואות לעמית שלא בהתאם להוראות תקנה 30;
- (6) השקיעה כספי קופת גמל שבניהולה בעסקי מעביד או בעסקי עמית, בניגוד להוראות תקנה 32;
- (7) קיבלה אשראי, שעבדה נכס או ערבה להתחייבות, בניגוד להוראות תקנה 33;
- (8) העבירה כספים, סירבה להעביר כספים או קיבלה כספים, שלא בהתאם להוראות תקנות 33א, 34א, 34ב, 35, 38ב, 38ג, 40א או 41ז;
- (9) לא העבירה כספים ממסלול השקעה אחד למסלול השקעה אחר בקופת גמל מסלולית שבניהולה בהתאם להוראות תקנות 33א או 41ז(ג);
- (10) לא שילמה פיצויים, תגמולים, קצבה או תשלומים אחרים בהתאם להוראות תקנות 34, 38, 38א, 38ג, 39א(א), 41א, 41א1, 41כט, 46 או 49ט;
- (11) התנתה תשלום לעמית שכיר באישור המעביד, בניגוד להוראות תקנה 34(ז1):

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להוסיף לסעיף 20 האמור את סעיף קטן (ד) המוצע כך שיחולו על הוראות הסעיף האמור המגבלות שנקבעו בסעיף 41 המוצע בהצעת חוק זה לגבי החובה להפקיד תשלומים עבור העובד בקופת גמל לקצבה.

עוד מוצע להוסיף גם את סעיף קטן (ה) המוצע ולהרחיב את זכות הבחירה של העובד כאמור כך שהיא תינתן גם לגבי ביטוחים המהווים חלק מהחיסכון הפנסיוני של העובד. כן מוצע להבהיר כי זכות הבחירה של העובד המעוגנת בסעיף 20 תחול גם לגבי בחירת מסלולי השקעה בקופת גמל מסלולית, ולא רק לגבי בחירת הקופה עצמה, ואולם מוצע לקבוע כי זכות הבחירה של העובד לא תחול לגבי מסלול השקעה של כספי הפיצויים שאינו מסלול ההשקעה שנקבע כברירת מחדל בקופה. הסייג האמור יחול רק לגבי כספי פיצויים שלא חל עליהם סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 (היינו שאינם באים במקום חבות המעביד לפי החוק האמור) ומשמעותו לגבי כספים אלה היא שסעיף 20 אינו מקנה לעובד זכות לבחור

במשותף. לנוכח השינויים המוצעים, מוצע לאפשר לנהל קופת גמל לא משלמת לקצבה, אליה יופקדו כספים החל מהיום הקובע ואילך, יחד עם קופת הגמל לתגמולים או קופת הגמל לפיצויים, שאליה הופקדו הכספים עד היום הקובע. כך יוכל העמית להמשיך ולהפקיד כספים שינוהלו על ידי אותה חברה מנהלת של קופת הגמל שבה ניהל את כספיו עובר ליום הקובע גם לאחריו, ולא יהיה צורך בפתיחת חשבון חדש או תכנית ביטוח חדשה כאמור לעיל.

לפסקה (4)

בסעיף 20 לחוק קופות גמל שענינו בחירת קופת גמל, נקבע כי כל עובד המבקש להצטרף לקופת גמל רשאי לבחור, בכל עת, את קופת הגמל שבה יתבצע החיסכון עבורו, וכי המעביד לא יוכל להתנות את הפקדת הכספים מצידו בבחירת קופת גמל מסוימת או בבחירתה מתוך רשימה מסוימת של קופות, והכול בכפוף למגבלות שנקבעו בסעיף האמור.

- (12) איחדה או פיצלה חשבונות של עמית, בניגוד להוראות תקנה 36;
- (13) קיבלה כספים מעמית, בניגוד להוראות תקנה 37;
- (14) לא העבירה כספים לחשבון שאינו מבטיח תשואה בהתאם להוראות תקנה 238;
- (15) לא פעלה לאיתור חשבונות של עמיתים או לאיתור המוטבים בחשבונות אלה או לא הודיעה למוטב על זכאותו, בניגוד להוראות לפי תקנה 38;
- (16) קיבלה מעמית הפקדות או לא החזירה כספים, בניגוד להוראות תקנה 39א(ג) עד (ז);
- (17) שילמה או החזירה כספים למעביד, בניגוד להוראות תקנות 40 או 41;
- (18) השקיעה כספי קופת גמל שבניהולה שלא בהתאם להוראות לפי סימן א' בחלק השני שבפרק שישו או להוראות תקנה 49א(א);
- (19) פטרה נושא משרה בה מאחריותו, שיפתה נושא משרה בה או התקשרה בחוזה ביטוח אחריותו של נושא משרה בה, בניגוד להוראות תקנות 41ה(ב) עד (ד) או 41ב(ג);
- (20) לא השתתפה או הצביעה באסיפה כללית של תאגיד שהיא בעלת זכות הצבעה בו או לא שמרה תיעוד בכתב של פרטי האסיפה, בניגוד להוראות תקנות 41ה1 או 41ב(ג);
- (21) התקשרה לשם ניהול השקעות של קופת גמל שבניהולה או ביצעה עסקאות בניירות ערך, בניגוד להוראות תקנות 41ה2 או 41ב(ג);
- (22) לא מינתה ועדת השקעות בהתאם להוראות תקנה 41ה3, 41ה5(ב) או 41ב(ג);

ד ב ר י ה ס ב ר

מסוימת או בקופת גמל המיועדת למטרה מסוימת, רשאי המעביד להתנות את תשלום הכספים בכך שיופקדו בקופת גמל המיועדת לאותה מטרה של קופת הגמל שנקבעה בדין או בהסכם כאמור, ואולם אם נקבע בדין או בהסכם כי על המעביד להפקיד את הכספים בקופת גמל המיועדת לאחת המטרות המפורטות להלן, רשאי העובד לבחור, לצורך הפקדת הכספים, בכפוף לפסקה (2) ובכפוף להגבלות על הפקדת כספים לפי סעיף 22, בכל קופת גמל שנועדה לאחת המטרות האמורות או בשילוב של מספר קופות גמל כאמור:

- (א) תשלום תגמולים;
- (ב) תשלום פיצויים;
- (ג) תשלום קצבה;

(2) על אף האמור בפסקה (1), לגבי הפקדת כספים

כי הם ינוהלו בכל מסלול בקופת הגמל בו מנוהלים כספיו, אלא במסלול ברירת המחדל בלבד, ועל כן אופן בחירת מסלולים אחרים בידי העמית, אם בכלל, יהיה בהתאם למוסכם בין הצדדים ויהיה אף כפוף להוראות לפי סעיף 23 לחוק קופות גמל לענין העברת כספים בין מסלולי השקעה.

לאור השינויים המוצעים בהצעת החוק, לפיהם לא ניתן יהיה להפקיד בקופות גמל לתגמולים ולפיצויים תשלומים נוספים ובמקום זאת יופקדו התשלומים לקופות גמל משלמות ולא משלמות לקצבה, אין עוד צורך בפסקאות (1) ו־(2) של סעיף 20 הקובעות אפשרויות בחירה בין קופות גמל למטרות קצבה, תגמולים ופיצויים.

וזה נוסחן של פסקאות (1) ו־(2) של סעיף 20א(א), שאותן מוצע לבטל:

"(1) נקבע בדין או בהסכם כי הכספים שישלם עובד ושישלם מעביד בעדו לקופת גמל יופקדו בקופת גמל

- (23) העסיקה עובד או מועסק או קיבלה ייעוץ מאדם שלא בהתאם להוראות תקנות 41ה7 או 41כ(ג);
- (24) מינתה דירקטור מכוח אמצעי השליטה שבהחזקת קופת גמל שבניהולה או תגמלה דירקטור שמונה כאמור, שלא בהתאם להוראות תקנות 41ה8 או 41כ(ג);
- (25) לא חישבה נכסי קופת גמל שבניהולה בהתאם להוראות לפי תקנות 141, 41יט, 41כב או 41יא;
- (26) גבתה דמי ניהול או הוצאות שלא בהתאם להוראות תקנות 41ח, 41כח או 41יב;
- (27) לא זקפה לחשבונו של עמית בקופת גמל שבניהולה את רווחי הקופה, בניגוד להוראות תקנות 41י או 41טז או זקפה לחשבונו של עמית רווחים כאמור שלא בהתאם להוראות אותן תקנות;
- (28) לא שילמה ריבית פיגורים או לא זיכתה את חשבונו של עמית, בשל אי-ביצוע תשלום או העברת זכויות במועד, או לא ניכתה את סכום הריבית מדמי הניהול, בניגוד להוראות תקנה 41יז;
- (29) לא השקיעה כספי קופת גמל לקצבה שבניהולה בהתאם להוראות תקנה 41כ;
- (30) קיבלה או התחייבה לקבל עמיתים חדשים לקופת גמל לקצבה שבניהולה, שלא בהתאם להוראות תקנה 41כד;
- (31) קיבלה תשלומים מעמית בקופת גמל לקצבה שבניהולה לשם רכישת זכויות שתחולתן למפרע, שלא בהתאם להוראות תקנה 41כה;
- (32) לא מסרה דף הסבר, פירוט, מידע או הודעה בהתאם להוראות תקנה 41לא;

ד ב ר י ה ס ב ר

המותרת לפיו בשני אופנים. האופן האחד, לקבוע כי משיכה בידי עמית, של כספים, למעט כספים ממרכיב הפיצויים, מקופת גמל לא משלמת לקצבה, תיעשה רק באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה, כפי שהוסבר בדברי ההסבר לפסקה (1)ב(ד) עד (ד). האופן השני, לקבוע כי בד בבד עם ההצעה כאמור המחייבת מעבידים להפקיד כספים למטרת קצבה בלבד ללא מתן אפשרות להפקידם למטרת קבלת סכום הוני, תינתן אפשרות לעמית או עובד של עמית-מעביד בקופת גמל משלמת לקצבה, אשר יבחר בכך, למשוך חלק מהכספים שנצברו לזכותו בקופה באמצעות היוון של חלק מקצבתו לסכום חד פעמי, בהתאם לשיטת ההיוון שנקבעה בתקנון הקופה. עוד מוצע לקבוע כי השר יקבע לגבי עמית הוראות לענין שיעור ההיוון, תקופת ההיוון והסכום המזערי של הקצבה שצריך להיוותר בידו של העמית לאחר ביצוע ההיוון, ורשאי הוא לקבוע הוראות כאמור גם לגבי עובד של עמית-מעביד.

לקופת גמל שנועדה לתשלום פיצויים או למרכיב הפיצויים כמשמעותו בסעיף 21, בקופת גמל לקצבה, רשאי העובד לבחור, לענין כספים אלה, בכל קופת גמל שנועדה לתשלום פיצויים או שנועדה לתשלום קצבה, או בשילוב ביניהם, ובלבד שכספים אלה יופקדו למרכיב הפיצויים כאמור בקופה שבחר, ואם דרש זאת המעביד – יופקדו כספים אלה למרכיב הפיצויים באותה קופה שבחר העובד להפקדת מרכיב התגמולים בשל אותה משכורת.

לפסקה (5)

סעיף 23 לחוק קופות גמל קובע את התנאים שלפיהם תתבצע משיכה והעברה של כספים מקופות גמל. סעיף קטן (א)(1) לסעיף זה קובע כי עמית, עובד של עמית-מעביד או מוטב, זכאים למשוך כספים שהופקדו לחשבונו של העמית בקופת הגמל.

מוצע לתקן את סעיף 23(א)(1) ולסייג את המשיכה

(33) לא קיבלה תשלומים מעמית שכיר, בניגוד להוראות תקנה 44(ד);

(34) לא העבירה את הרישומים השנתיים, בשל חשבון קופת גמל שבניהולה, במועד העברת זכויות העמית מקופת הגמל לקופת גמל אחרת בהתאם להוראות תקנה 149;

(35) לא רשמה את חשבון הבנק של קופת גמל מרכזית לקצבה שבניהולה בהתאם להוראות תקנה 49(ג);

(36) לא שלחה לעמית בקופת גמל שבניהולה דוח או הודעה בהתאם להוראות לפי תקנות 49טו(א), 53, 55 או 55ב;

ד ב ר י

לפסקאות (8) ו-9(ב)

עיצום כספי. מוצע להסמיך את הממונה להטיל עיצום כספי גם על הפרת תקנות מתקנות מס הכנסה כמפורט בפסקה המוצעת. יצוין כי בסעיף 86(י) לחוק קופות גמל קבועה הוראת מעבר לענין הוראות הממונה שניתנו לפני תחילתו של חוק קופות גמל. הוראה זו מאפשרת, בין השאר, הטלת עיצום כספי גם על הוראות אלה.

סעיף 46 לפסקאות (א)1 ו-7, סעיף 47 לפסקאות (2) ו-3(3) וסעיף 48 לפסקאות (א)1 ו-3(3)

במסגרת התיקונים לישום דוח הצוות הבין-משרדי לענין רפורמה בשוק ההון (להלן – רפורמת בכר) שנחקקה בחודש אוגוסט 2005 תוקן, בין השאר, חוק הפיקוח על הביטוח (ס"ח התשס"ה, עמ' 2024) בענין סמכויות הועדה המייעצת למפקח על הביטוח והרכבה. במסגרת חוק הפיקוח כפי שתוקן כאמור וחוקי רפורמת בכר האחרים נקבעו לוועדה המייעצת מספר תפקידים.

עוד נקבע, בסעיף 4 לחוק הפיקוח על הביטוח כי בדיונים שענינם רישיונות מבטח ורשיונות סוכן ביטוח, הועדה תהיה בת חמישה חברים (סעיף קטן (ב) רישא) ובה יהיו בין שניים לשלושה חברים מקרב הציבור (סעיף קטן (ב)2)) וכי אחד מהם יהיה נציג ציבור שהוא בעל ניסיון בתחום, כאשר בכל חוק נקבע ניסיון רלוונטי אחר (להלן – החבר המתחלף) (סעיף קטן (ב)3)). חוקי רפורמת בכר אוסרים על אותו חבר מתחלף לעסוק בתחומים הרלוונטיים בעת כהונתו כחבר הועדה. דרישה זו יוצרת בעיה אמיתית של מציאת מועמדים ראויים אשר עונים על הקריטריונים הקבועים בחוק. רוב המועמדים אשר כהונתם בוועדה נבחנה, מצויים, גם אחרי פרישתם מחברות מפוקחות, בצורה כזו או אחרת של קשר עסקי מהותי עם החברות, כך שלא ניתן היה למנותם. בנוסף, חלק נכבד מהמועמדים אשר ענו על כל הקריטריונים לפי החוק נרתעו מהעובדה כי כהונתם כחברים בוועדה המייעצת תמנע מהם קשרי עבודה עתידיים עם הגופים המוסדיים והעדיפו לוותר על חברות בוועדה. במצב ענינים זה קשה למצוא אנשים אשר יכהנו כחבר המתחלף, ובכך נמנעת מהמפקח היכולת לשלול או להתלות רישיונות במידת הצורך. מוצע על כן לבטל את הצורך במינוי החבר המתחלף, ולהקטין את מספר חברי הועדה בהתאם.

מוצע לתקן את סעיפים 43(ד)6 ו-49(א)14 לחוק קופות גמל ולהתאימם לסעיפים בחוק האמור אשר בשל הפרתם מוטל עיצום כספי (סעיפים 31(א) ו-28, בהתאמה). כך שפעולה בניגוד להוראות שקבע השר או הממונה לפי אותם סעיפים תאפשר הטלת עיצום כספי.

לפסקה 9(א)

בסעיף 23(ב) לחוק קופות גמל נקבע כי השר, באישור ועדת הכספים של הכנסת יקבע, בין השאר, את המועדים והתנאים שבהם רשאים עמיתים להעביר כספים מקופת גמל אחת לקופת גמל אחרת וממסלול השקעה אחד בקופת גמל מסלולית למסלול השקעה אחר באותה קופה. בסעיף 49(א)9 לחוק קופות גמל נקבע כי מי שלא שילם כספים או לא העביר כספים מקופת גמל בהתאם ל הוראות סעיף 23(ב) דינו מאסר שנה או הקנס הבסיסי כמשמעותו בסעיף 48 לחוק האמור. מוצע להבהיר כי האמור יחול גם לגבי העברה ממסלול השקעה אחד בקופת גמל מסלולית למסלול השקעה אחר באותה קופה.

לפסקה 10)

בסעיף 56(א) לחוק קופות גמל נקבע כי על קופת ביטוח למעט קופת ביטוח שהיא קופת גמל בניהול אישי, ועל מבטח המנהל קופה כאמור, לא יחולו הוראות לפי חוק קופות גמל, למעט ההוראות שפורטו בסעיף האמור. מוצע כי על הקופות כאמור יחול גם האמור בהוראות סעיף 86(ב) ו-8(יב), שענינו הוראות מעבר, אשר הושטט בטעות מסעיף 56(א) האמור.

לפסקה 11)

בחוק קופות גמל נקבעו הוראות בדבר קנס אזרחי ועיצום כספי על מי שהפר הוראות של תקנות שהותקנו מכוח החוק האמור והמפורטות בפרק ה' לחוק. כיום, טרם הותקנו כל התקנות לפי חוק קופות גמל, ובהתאם לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, עדיין עומדות בתוקן רוב תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 (להלן – תקנות מס הכנסה), אשר הסדירו את דרכי פעולתן של קופות גמל עד לחקיקת חוק קופות גמל. ואולם על הפרת תקנות אלה לא ניתן להטיל

- (37) לא ביצעה הפרדה של החשבונות והנכסים של קופות הגמל שבניהולה בהתאם להוראות תקנה 50א;
- (38) לא שמרה מסמכים הנוגעים לעמית בקופת גמל שבניהולה או לדרכי השקעת כספי העמית, בניגוד להוראות תקנה 56א.
- (יב) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מתקנות קופות גמל, כמפורט להלן, רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי כאמור בסעיף קטן (יא):
- (1) כיהן במסגרת ועדת השקעות או פעל במסגרת תפקידו בוועדת השקעות שלא בהתאם להוראות תקנות 41ה(ו) עד (ח), 41ה(ב) או 41כ(ג);
- (2) הועסק בידי חברה מנהלת, נתן לה ייעוץ או פעל במסגרת ההעסקה או מתן הייעוץ כאמור שלא בהתאם להוראות תקנות 41ה(ו) או 41כ(ג);
- (3) קיבל טובת הנאה בקשר עם ניהול קופת גמל, בניגוד להוראות לפי תקנה 41ח(ד).
- (יג) היה לממונה יסוד סביר להניח כי חברה מנהלת לא הגישה דוח בהתאם להוראות תקנות 48, 49, 51, 51א, 51ג או 52 לתקנות קופות גמל, או לא פרסמה דוח בהתאם להוראות תקנה 51 לתקנות האמורות, רשאי הוא להטיל עליה עיצום כספי בשיעור כאמור בסעיף 43(ב), ויחולו לענין זה ההוראות החלות על עיצום כספי לפי פרק ה'.

47. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981²⁵ –

- (1) בסעיף 1 להגדרה "חברה מנהלת", "קופת ביטוח", "קופת גמל", "קופת גמל לקצבה", "קופת גמל מרכזית" ו"קרן ותיקה" –
- (א) אחרי "קופת גמל לקצבה" יבוא "קופת גמל משלמת לקצבה";
- (ב) במקום "קופת גמל מרכזית" יבוא "קופת גמל מרכזית לדמי מחלה", "קופת גמל מרכזית לפיצויים";
- (2) בסעיף 2(ג), המילים "והחבר האמור בפסקה (3) של אותו סעיף" – יימחקו;
- (3) בסעיף 4 –

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 47 לפסקה (1)

נוכח הפיצול המוצע בחוק קופות גמל בין קופת גמל משלמת לקצבה ובין קופת גמל לא משלמת לקצבה, מוצע לבצע את ההתאמות הנדרשות בהוראות חוק הפיקוח על הביטוח ולהגדיר את הקופות האמורות בסעיף ההגדרות של החוק האמור.

לפסקה (4)

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק הפיקוח על הביטוח חברה מנהלת של קופת גמל לקצבה, אשר ניתן לה רישיון מבטח, רשאית לנהל קופת גמל לקצבה בלבד. מוצע לבטל את המגבלה שהוטלה על חברה מנהלת של קופת גמל לקצבה ולפיה אין היא רשאית לנהל קופות גמל אחרות, שאינן לקצבה. אשר על כן, מוצע לתקן את הסעיף האמור, כך שחברה מנהלת שניתן לה רישיון מבטח, תהיה רשאית לנהל את כל סוגי קופות הגמל.

כמו כן, כפי שהוסבר בדברי ההסבר לסעיף 46(2)

לפיכך, מוצע בסעיף 46(א)1(7) המוצע ובסעיף 48(א)1(3) המוצע להשמיט את ענין החבר המתחלף כפי שמוזכר בהגדרה "הוועדה" שבסעיף 1 לחוק קופות גמל ובסעיף 1 לחוק הייעוץ והשיווק פנסיוני וכפי שמוזכר בסעיף 39(ב) לחוק קופות גמל ובסעיף 31(ב) לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני.

לנוכח ביטול הצורך במינויו של החבר המתחלף מוצע לתקן את פסקה (4) לסעיף 4(ב) לחוק הפיקוח על הביטוח ובה לקבוע כי לא ימונו כחברים בוועדה יותר משני אנשי משק וכלכלה וזאת כדי להבטיח איזון בהרכבה של הוועדה בין אנשי עסקים פעילים החברים בה ובין חברי הוועדה האחרים.

עוד מוצע להוסיף לסעיף 4 לחוק הפיקוח על הביטוח את סעיף קטן (1) ובו להבהיר כי עובד מדינה הוא גם עובד של תאגיד שהוקם על פי חוק וזאת כדי לאפשר מינויים של עובדי ציבור לוועדה, אף אם אינם נחשבים פורמלית לעובדי מדינה.

²⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

(א) בסעיף קטן (ב) –

- (1) ברישה, במקום "חמישה" יבוא "ארבעה";
(2) בפסקה (2), במקום "משלושה" יבוא "משניים" ובמקום "ארבעה" יבוא "שלושה";
(3) פסקה (3) – תימחק;
(4) בפסקה (4), המילה "שאר" – תימחק ובסופה יבוא "ואולם לא ימונו כחברים בוועדה יותר משני אנשי משק וכלכלה";
(ב) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:
(1) בסעיף זה, "עובד המדינה" – לרבות עובד בתאגיד שהוקם על פי דין";

(4) בסעיף 15(א) –

- (א) ברישה, אחרי "קופת גמל" יבוא "משלמת";
(ב) בפסקה (1) –
(1) ברישה, המילה "לקצבה" – תימחק;
(2) בפסקת משנה (ב), המילים "בחברה מנהלת שאינה מבטח כאמור בפסקת משנה (א) או" – יימחקו, ובמקום "בהם" יבוא "בו";

(5) בסעיף 24 –

- (א) בסעיף קטן (א)(2), במקום הסיפה החל במילים "בהתאם להוראות" יבוא "כמשמעותו בסעיף 27 לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, שנערך בהתאם להוראות החוק האמור";
(ב) סעיף קטן (ב) – בטל;

ד ב ר י ה ס ב ר

ההגדרה "קופת גמל מרכזית" שאין בה עוד שימוש.

סעיפים לסעיף 48 פסקה (2)

47 ו-48 לסעיף 17(א) המוצע

מוצע לחייב יועץ פנסיוני וסוכן ביטוח פנסיוני המבצעים עסקה בעבור לקוח לערוך הסכם בכתב עם הגוף המוסדי שעימו ביצע הלקוח עסקה, ולכלול בו תנאים בדומה לתנאים הקיימים בהסכם שבין סוכן ביטוח למבטח לפי סעיף 30 לחוק הפיקוח על ביטוח.

לסעיף 17(ב) המוצע

מוצע להחיל על סוכן ביטוח פנסיוני המתווך בין לקוח ובין חברה מנהלת, חובות לענין שליחות, בדומה לחובות החלות על תיווך בידי סוכן ביטוח בין לקוח ובין חברת ביטוח לפי חוק הפיקוח על הביטוח ולפי חוק חוזה הביטוח.

עוד מוצע לעגן את הוראות סעיף 24(ב) לחוק הפיקוח

להצעת החוק מוצע להבהיר כי הדרישה לקבלת רשיון מבטח חלה רק לגבי קופת גמל משלמת לקצבה (ולא לגבי קופת גמל לא משלמת לקצבה).

לפסקה (6)

בסעיף 32(2ב) לחוק הפיקוח על הביטוח נקבע כי לא יינתן היתר לשלוט במבטח, אם לאחר מתן ההיתר תהיה למבקש ההיתר החזקה מהותית בתחום החיסכון לטווח ארוך. בהגדרה של "נכסי החיסכון לטווח ארוך" שבסעיף 31 לחוק האמור, נכללו בין השאר, נכסי קופות גמל למעט קרנות פנסיה ותיקות וקופות גמל מרכזיות. מוצע שלא למעט מהגדרת נכסי החיסכון לטווח ארוך את כל קופות הגמל המרכזיות, אלא רק את אלו שהן לפיצויים או לרמי מחלה, כך שיישארו במסגרת ההגדרה האמורה קופות גמל מרכזיות שהן מוצרים פנסיוניים דהיינו: קופת גמל מרכזית לקצבה וקופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית. בהתאם לכך מוצע למחוק בסעיף 1 את

(6) בסעיף 31א, בהגדרה "נכסי החיסכון לטווח ארוך", בפסקה (1), בסופה יבוא "לפיצויים או קופות גמל מרכזיות לדמי מחלה";
(7) בסעיף 41 –

(א) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "ולענין תשלום דמי עמילות לסוכן שהוא יועץ פנסיוני – בכפוף להוראות סעיף 19 לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני";
(ב) במקום סעיף קטן (ה) יבוא:
"ה) בסעיף זה –

"בעל רישיון סוכן" או "סוכן", לענין תיווך לגבי מוצר פנסיוני הכלול בהגדרה "סוג מוצר פנסיוני" שבחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני – לרבות יועץ פנסיוני;

"דמי עמילות" – עמלה, שכר, השתתפות בהוצאות, או כל הטבה אחרת, הכל במישרין או בעקיפין."

48. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני) התשס"ה-2005²⁶ –

(1) בסעיף 1 –

(א) בהגדרה "הוועדה", הסיפה החל במילים "ואולם לענין" – תימחק;

(ב) בהגדרה "חברה מנהלת", "עמית-עצמאי", "עמית-שכיר", "קופת גמל", "קופת גמל אישית לפיצויים", "קופת ביטוח", "קופת גמל לקצבה", "קופת גמל לתגמולים" ו"קרן השתלמות" במקום "קופת גמל לקצבה" יבוא "קופת גמל לא משלמת לקצבה" ואחרי "קופת גמל לתגמולים" יבוא "קופת גמל משלמת לקצבה";

(ג) בהגדרה "סוג מוצר פנסיוני" –

(1) בפסקה (1), במקום "לקצבה" יבוא "משלמת לקצבה";

ד ב ר י ה ס ב ר

הביטוח שמוצע לבטלו, ואשר משמעותה היתה זהה.

וזה נוסחו של סעיף 24(ב) לחוק הפיקוח על הביטוח שאותו מוצע לבטל:

"(ב) על עיסוק בתיווך בידי יועץ פנסיוני, כאמור בסעיף קטן (א)2, יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות לפי חוק זה והוראות לפי חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (בסעיף קטן זה – חוק חוזה הביטוח), החלות על סוכן ביטוח ועל עיסוק בתיווך לענין ביטוח, אלא אם כן נקבע אחרת בכל דין, ואולם –

(1) לא יחולו על עיסוק בתיווך בידי יועץ פנסיוני הוראות סעיף 33(א) לחוק חוזה הביטוח;
(2) לא יחולו על עיסוק בתיווך בידי יועץ פנסיוני הוראות לפי חוק זה הנוגעות לחובותיו של מבטח בשל משא ומתן של סוכן הביטוח לקראת כריתתו של חוזה הביטוח ולענין כריתת חוזה הביטוח;

על הביטוח בחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני ולהחיל על יועץ פנסיוני המבצע עסקה בעבור הלקוח מול גוף מוסדי, לרבות חברה מנהלת, חובות לענין שליחות, בדומה לחובות החלות כיום על עיסוק בתיווך בידי יועץ פנסיוני לגבי סוגי מוצרים פנסיוניים שהם מוצרי ביטוח לפי סעיף 24(ב) לחוק הפיקוח על הביטוח.

סעיף 47 לפסקאות (5) ו- (7)

לאור עיגונו של סעיף 24(ב) לחוק הפיקוח על הביטוח בסעיף 17א(ב) המוצע לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, מוצע למחוק את סעיף 24(ב) ולהבהיר במקביל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על ביטוח כי ניתן לקבל עסקי ביטוח גם בתיווכו של יועץ פנסיוני. עוד מוצע להבהיר כי תשלום דמי עמילות ליועץ פנסיוני יהיה כפוף להוראות סעיף 19 לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני המגבילות תשלום זה, וזאת במקום ההגבלה שהיתה קיימת בסעיף 24(ב)3 לחוק הפיקוח על

²⁶ ס"ח התשס"ה, עמ' 918.

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) קופת גמל לא משלמת לקצבה שאינה קופת ביטוח";

(3) בפסקה (4), במקום "לקצבה" יבוא "משלמת לקצבה";

(4) אחרי פסקה (4) יבוא:

"(א4) קופת גמל לא משלמת, לקצבה שהיא קופת ביטוח";

(2) אחרי סעיף 17 יבוא:

"הגבלות לענין ביצוע עסקה בין לקוח לבין גוף מוסדי
א.17. (א) יועץ פנסיוני או סוכן ביטוח פנסיוני לא יבצע בעבור לקוח עסקה עם גוף מוסדי ולא יתווך בין לקוח לבין גוף מוסדי, אלא אם כן קיים בין היועץ הפנסיוני או סוכן הביטוח הפנסיוני, לפי הענין, לבין הגוף המוסדי, הסכם בכתב שבין תנאיו חיוב היועץ הפנסיוני או סוכן הביטוח הפנסיוני בתנאים הקבועים לפי סעיף 30 לחוק הפיקוח על הביטוח, בשינויים המחוייבים.

(ב) על ביצוע עסקה ועל תיווך כאמור בסעיף קטן (א) יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות לפי חוק הפיקוח על הביטוח והוראות לפי חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981²⁷ (בסעיף קטן זה – חוק חוזה הביטוח) החלות על סוכן ביטוח ועל עיסוק בתיווך לענין ביטוח, ואולם לא יחולו לענין עסקה או תיווך כאמור המבוצעים בידי יועץ פנסיוני –

(1) הוראות סעיף 33(א) לחוק חוזה הביטוח;

(2) הוראות לפי חוק הפיקוח על הביטוח הנוגעות לחובותיו של מבטח בשל משא ומתן של סוכן הביטוח לקראת כריתתו של חוזה הביטוח או הנוגעות לכריתת חוזה הביטוח";

(3) בסעיף 31(ב)2, המילים "והחבר האמור בפסקה (3) של אותו סעיף" – יימחקו.

ד ב ר י ה ס ב ר

ההגדרה "סוג מוצר פנסיוני" שבסעיף 1 לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני.

סעיף 49 וההגדרה "עובד" שבסעיף 34

כאמור במבוא לדברי הסבר, התכלית בבסיס פרק ג' המוצע היא למנוע מצב של עוני בקרב עובדים שכירים בהיותם בגיל פרישה, ולמנוע את השתתפותם נטל הטיפול בהם על כתפי הציבור. מאחר שתכלית זו אינה מתקיימת בעובדים זרים, מוצע לסייג את החובה להפקיד תשלומים לקופת גמל לקצבה לגבי עובד זר.

בסעיף ויא(א) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, נקבע כי שר התעשייה המסחר והתעסוקה, באישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות ותנאים בדבר חובת מעביד של עובד זר להפקיד כספים לטובת העובד לקרן לעובדים זרים או לחשבון בנק, בסכום שייקבע שלא יעלה על סכום של 700 שקלים חדשים.

מאחר שצפוי שחקיקת סימן א' המוצע תיקר את

(3) יועץ פנסיוני לא יהיה זכאי לדמי עמילות, כהגדרתם בסעיף 41(ה), אלא מאת לקוח או מאת מבטח שניתן לו רשיון בהתאם להוראות סעיף 15(א1);

בסעיף קטן זה –

"הסכם ייעוץ פנסיוני" – כמשמעותו בסעיף 27 לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני;

"לקוח" – כהגדרתו בחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני.

סעיף 48 לפסקה (1)(ב) ו(ג)

לאור פיצול המוצר הפנסיוני "קופת גמל לקצבה" לשני סוגים נפרדים של קופות – קופת גמל משלמת לקצבה וקופת גמל לא משלמת לקצבה, מוצע להפוך כל אחת מהן לסוג מוצר פנסיוני נפרד ולתקן בהתאם את

²⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 94.

49. בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (בפרק זה – חוק עובדים זרים), בסעיף ויא, אחרי תיקון חוק עובדים זרים סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), מעבידו של עובד זר חייב לשלם לקרן כאמור בסעיף קטן (ב) או לחשבון הבנק כאמור בסעיף קטן (ב1) גם סכום המתקבל כתוצאה מהכפלת שכר מינימום לחודש בשיעור התשלום החודשי של המעביד לקופת גמל לקצבה בעד עובדו שנקבע לפי סעיף 36(ב) לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי, פנסיה חובה, הפחתת שיעורי המס ותיקוני חקיקה), התשס"ז-2007; לענין זה –

"קופת גמל לקצבה" – כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

"שכר מינימום", לחודש – כהגדרתו בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987²⁸."

תיקון פקודת מס הכנסה

50. בפקודת מס הכנסה –

(1) בסעיף 9א(ה1), המילים "מהיוון הקצבה המוכרת או" והמילים "לפי הנמוך מביניהם" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

לרכישת ביטוח מפני אבדן כושר עבודה, אלא אם כן הביטוח עונה לתנאים שנקבעו בסעיף האמור וכן ההוצאה ברכישת הביטוח אינה עולה על 2.5% מההכנסה החייבת, אשר אינה מוגבלת בתקרה כלשהי.

מאחר ששיעור ההוצאה המוכרת כאמור אינו משקף את עלות רכישת הביטוח מפני אבדן כושר עבודה בגילאים מבוגרים, מוצע להעלות את השיעור האמור לשיעור של 3.5% מההכנסה החייבת. עם זאת, מאחר שאין הצדקה להשאיר את הניכוי האמור ללא כל מגבלה מוצע לקבוע תקרת הכנסה חייבת לצורך ניכוי כאמור, שלא תעלה על סכום השווה ל-4 פעמים הממוצע של השכר הממוצע במשק (כלומר – סך השכר הממוצע במשק בשנת המס כשהוא מחולק ב-12 ומוכפל ב-4).

לפסקה (3)

בסעיף 45א לפקודת מס הכנסה נקבעו כללים למתן זיכוי ליחיד מסכומים ששילם לקופת גמל או לביטוח חיים, במסגרתם, קיימת הבחנה בין שיעור הזיכוי שניתן להפקדה בקרן פנסיה מקיפה לבין שיעור הזיכוי שניתן להפקדה בקופת גמל לקצבה אחרת.

נוכח השינויים המוצעים בפרק ג' לחוק המוצע אשר מרחיבים את היקף החיסכון הפנסיוני בישראל, וכדי לאפשר ליחיד להפקיד לחיסכון בקופת גמל לא משלמת לקצבה ובמקביל לרכוש ביטוח לקצבת שארים ואובדן כושר עבודה בחברת ביטוח, כך שהיקף הכיסוי הביטוחי שלו יהיה דומה לכיסוי שאותו ניתן לרכוש בקופת גמל משלמת לקצבה, ומאחר שאין הצדקה להבחנה בין הטבות המס לרכישת מוצרים כאמור, מוצע להשוות את הטבות המס הניתנות בשל רכישת כיסויים ביטוחיים בנפרד מהחיסכון ביחס להטבות המס שניתנות בשל רכישת כיסויים ביטוחיים יחד עם החיסכון.

עלות ההעסקה של עובדים שהם תושבי ישראל בענפים שבהם לא נקבעו הסדרים פנסיוניים הסכמיים, מוצע לתקן את סעיף ויא האמור, ולהוסיף בו את סעיף קטן (א1) המוצע ולפיו בנוסף לסכום האמור מעביד יהיה חייב להפקיד בעד עובד זר סכום בשיעור התשלום החודשי לקופת גמל לקצבה שאותו חייב המעביד לשלם בעד עובדו הישראלי לפי הסדר הפנסיוני הסטטוטורי שנקבע בסעיף 36(ב) לחוק המוצע, כשהוא מוכפל בשכר המינימום החודשי כהגדרתו בחוק שכר מינימום.

סעיף 50 לפסקה (1)

בסעיף 9א(ה1) לפקודת מס הכנסה נקבע כי סכום המתקבל עקב היוון קיצבה פטורה פטור ממס, ובלבד שסכום זה לא יעלה על הסכום שהיה מתקבל מהיוון קיצבה מוכרת או מהיוון 35% מהקיצבה המזכה, לפי הנמוך מביניהם. לנוכח השינויים המוצעים בפרק ג' לחוק המוצע ומאחר שלא ניתן יהיה למשוך כספים ששולמו לקופת גמל החל בשנת 2010 ואילך בסכום חד פעמי, למטט באמצעות היוון קצבה בהתאם לסעיף 23 לחוק קופות גמל, מוצע לקבוע תקרת פטור אחת לסכום המתקבל עקב היוון קצבה, וזאת עד לגובה של 35% מהקצבה המזכה. בתנאים שבהם הסכום שהיה מתקבל מהיוון הקצבה המוכרת נמוך יותר, הסדר זה יאפשר היוון של סכום גבוה יותר מזה המותר לפי הסעיף בנוסחו היום, בגובה 35% מהקצבה המזכה כאמור.

לפסקה (2)

בסעיף 32(14) לפקודת מס הכנסה נקבע כי בבירור הכנסתו החייבת של אדם לא יותרו ניכויים בשל הוצאה

²⁸ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68; התשס"ז, עמ' 362.

(2) בסעיף 32, בפסקה (14) –

(א) בפסקת משנה (ב), במקום "לא יותרו ניכויים" יבוא "יותר ניכויים", במקום "העולה על 2.5%" יבוא "של עד 3.5%", אחרי "שהיא הכנסה חייבת" יבוא "ובלבד שניכויים לפי פסקת משנה זו, לא יותרו בשל הכנסה כאמור, העולה על סכום השווה לסך כל השכר הממוצע במשק בשנת המס כשהוא מחולק ב-3" ובכל מקום, במקום "5%" יבוא "4%";

(ב) במקום ההגדרה "מרכיב תגמולי המעביד" יבוא:

"השכר הממוצע במשק" ו"מרכיב תגמולי המעביד" – כהגדרתם בסעיף 3(ה3)(2);

(3) בסעיף 45א –

(א) בסעיף קטן (א)(2), המילים "במסגרת תכנית לפנסיה מקיפה" – יימחקו;

(ב) בסעיף קטן (ב), המילים "במסגרת תכנית לפנסיה מקיפה" – יימחקו, ובסופו יבוא "או שישולמו כאמור לביטוח קצבת שארים";

(ג) בסעיף קטן (ג) –

(1) בהגדרה "ביטוח חיים", בסופה יבוא "שאינו כולל תשלומי פנסיה לשארים";

(2) אחרי ההגדרה "ביטוח חיים" יבוא:

"ביטוח קצבת שארים" – ביטוח מפני הסיכון למקרה מוות של המבוטח, בלא מרכיב החיסכון, הכולל תשלומי פנסיה לשארים";

(3) ההגדרה "פנסיה מקיפה" – תימחק;

(ד) בסעיף קטן (ד)(2), במקום פסקת משנה (ב) יבוא:

(ב) (1) לענין יחיד שלא היתה לו בשנת המס הכנסת עבודה – 5% מהכנסתו המזכה, ובלבד שהסכום הכולל שבשלו יינתן זיכוי סכומים ששולמו לביטוח קצבת שארים כאמור בסעיף קטן (ב) לא יעלה על 1.5% מהכנסתו המזכה של היחיד.

(2) לענין יחיד שהיתה לו בשנת המס הכנסת עבודה – 7% מהכנסתו המזכה, ובלבד שהסכום הכולל שבשלו יינתן זיכוי בעד סכומים ששולמו לביטוח קצבת שארים כאמור בסעיף קטן (ב) לא יעלה על 1.5% מהכנסתו המזכה של היחיד, ושהסכום הכולל שבשלו יינתן זיכוי בעד סך הסכומים ששולמו לביטוח חיים כאמור בסעיף קטן (א)(1), לביטוח קצבת שארים כאמור בסעיף קטן (ב) ובשל הכנסה שאינה מעבודה, לא יעלה על 5% מהכנסתו המזכה של היחיד.;

(ה) בסעיף קטן (ה), בפסקה (2)(ב) –

(1) בפסקת משנה (1), בסופה יבוא "ובלבד שהסכום הכולל שבשלו יינתן זיכוי בעד סכומים ששולמו לביטוח קצבת שארים כאמור בסעיף קטן (ב) לא יעלה על 1.5% מהכנסתו המזכה של העמית המוטב";

(2) בפסקת משנה (2) –

(א) בפסקת משנה (א), אחרי "בעד סכומים ששולמו" יבוא "לביטוח קצבת שארים כאמור בסעיף קטן (ב) לא יעלה על 1.5% מהכנסתו כאמור, ושהסכום הכולל שבשלו יינתן זיכוי בעד סך הסכומים ששולמו", אחרי "סעיפים (א)(1) ו-(ב)(1)" יבוא "ולביטוח קצבת שארים לפי סעיף קטן (ב)" ובמקום "מהכנסתו המזכה של העמית המוטב" יבוא "מהכנסתו כאמור";

(ב) בפסקת משנה (ב), בסופה יבוא "ובלבד שהסכום הכולל שבשלו יינתן זיכוי בעד סכומים ששולמו לביטוח קצבת שארים כאמור בסעיף קטן (ב) לא יעלה על 1.5% מהכנסתו החייבת שאינה הכנסה מבוטחת".

51. תקנות ראשונות לפי סעיף 36(ב) יותקנו לא יאוחר מיום ד' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר מועד התקנות תקנות ראשונות לפי סעיף 36(ב)) (2008).

52. (א) תחילתו של פרק זה, למעט הסעיפים כמפורט בסעיף קטן (ב), 60 ימים ממועד פרסומו (בסימן זה – יום התחילה).

(ב) תחילתם של הסעיפים כמפורט להלן ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010):

- (1) הוראות סימן א';
- (2) ההגדרות "קופת גמל משלמת לקצבה" ו"קופת גמל לא משלמת לקצבה" שבסעיף 1 לחוק קופות גמל, כנוסחו בסעיף 46(1)(ד) לחוק זה;
- (3) סעיף 7 לחוק קופות גמל, כנוסחו בסעיף 46(2) לחוק זה, למעט התיקון בסיפה של סעיף 7 כאמור בפסקת משנה (ג) של סעיף 46(2) האמור;
- (4) סעיף 13 לחוק קופות גמל, כנוסחו בסעיף 46(3) לחוק זה;
- (5) סעיף 20(א) ו-(ד) לחוק קופות גמל, כנוסחו בסעיף 46(4) לחוק זה, למעט התיקונים בסעיף 20(א) כאמור בפסקת משנה (א)(1) של סעיף 46(4) האמור;
- (6) סעיף 23(א)(1) לחוק קופות גמל, כנוסחו בסעיף 46(5)(א)(1) לחוק זה;
- (7) סעיף 27(ג) לחוק קופות גמל, כנוסחו בסעיף 46(6) לחוק זה;
- (8) סעיף 1 לחוק הפיקוח על הביטוח, כנוסחו בסעיף 47(1) לחוק זה, למעט התיקון כאמור בפסקת משנה (ב) של סעיף 47(1) האמור;
- (9) סעיף 15(א)(1) לחוק הפיקוח על הביטוח, כנוסחו בסעיף 47(4) לחוק זה, למעט התיקונים בסעיף 15(א)(1)(ב) כאמור בפסקת משנה (ב)(2) של סעיף 47(4) האמור;
- (10) סעיף 1 לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני כנוסחו בסעיף 48(1) לחוק זה, למעט התיקונים בהגדרה "הוועדה" כאמור בפסקת משנה (א) של סעיף 48(1) האמור;
- (11) סעיף 1(א) לחוק עובדים זרים, כנוסחו בסעיף 49 לחוק זה;

ד ב ר י ה ס ב ר

ביטוחי מתוך מגוון רחב יותר של גופים. מגוון כאמור ישכלל את התחרות בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום

שינוי זה יאפשר לחוסכים לבחור באיזה גוף לנהל את החיסכון הפנסיוני שלהם ובאיזה גוף לרכוש כיסוי

(12) סעיפים 9א(ה)1, 32(14) ו-45א לפקודת מס הכנסה, כנוסחם בסעיף 50 לחוק זה.

53. פרק ג' – אי-תחולה והוראות מעבר

(א) ההוראות לפי סימן א' לא יחולו על עובד שביום פרסומו של חוק זה הסדר הפנסיה החל לגביו הוא תשלום קצבה, לפי דין או הסכם, מאוצר המדינה או מקופת המעביד (בסעיף קטן זה – הסדר פנסיה תקציבית) – כל עוד הוא מועסק אצל מעביד שהסדר הפנסיה החל לגביו עובדיו או חלק מהם הוא הסדר פנסיה תקציבית, וכל עוד חל לגביו ההסדר כאמור במסגרת אותה העסקה.

(ב) הוראת הסיפה של סעיף 7 לחוק קופות גמל, כנוסחה בסעיף 46(2)ג לחוק זה, תחול גם על מבטח שערב יום התחילה פעל כדין כחברה מנהלת של קופת גמל לקצבה מכוח רישיון שניתן לו לפי הוראות סעיף 15א(1) לחוק הפיקוח על הביטוח כנוסחו במועד האמור, המבקש לנהל לאחר יום התחילה קופת גמל נוספת; לענין זה, "חברה מנהלת", "מבטח", ו"רישיון חברה מנהלת" – כהגדרתם בחוק קופות גמל.

(ג) הוראת הסיפה של סעיף 20א לחוק קופות גמל, כנוסחה לפני ביטולה בסעיף 46(4)א(3), תמשיך לחול לגבי כספים שהופקדו בקופת גמל בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2010.

פרק ד': הפחתת שיעורי מס ליחידים

54. תיקון פקודת מס הכנסה

בפקודת מס הכנסה²⁹, בסעיף 121(ב)1 –

(1) בפסקת משנה (ב), במקום "17% יבוא" יבוא "13%";

(2) בפסקת משנה (ג), במקום "25% יבוא" יבוא "23%".

55. תיקון חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147), התשס"ה-2005³⁰ (בפרק זה – תיקון מס' 147), בסעיף 76 –

(1) בסעיף קטן (ב), בסעיף 121(ב)1(ב) לפקודה המובא בו, במקום "21% יבוא" יבוא "20%";

(2) בסעיף קטן (ג), בסעיף 121(ב)1 לפקודה המובא בו –

ד ב ר י ה ס ב ר

הביטוח לטובת המבוטחים בישראל.

סעיף 52 מאחר שחובת ההסדר הפנסיוני תחול החל מהיום הקובע, מוצע לקבוע כי תחילתן של מרבית הוראות פרק זה תהיה ביום הקובע.

סעיף 53 לסעיף קטן (א)

מאחר שישנם מגורים של עובדים, בעיקר בסקטור הציבורי, אשר הסדר הפנסיה החל לגביהם הוא תשלום קצבה מאוצר המדינה או מקופת המעביד (להלן – הסדר פנסיה תקציבית), מוצע בסעיף 53א להחריג עובד שבמועד פרסומו של חוק זה הסדר הפנסיה החל לגביו הוא הסדר פנסיה תקציבית מתחולת סימן א', וכל עוד חל לגביו ההסדר האמור לגבי העסקתו.

לסעיף קטן (ב)

כאמור בדברי ההסבר לסעיף 47(4) לחוק המוצע, מוצע לתקן את סעיף 15א(1) לחוק הפיקוח על הביטוח, כך שתבוטל המגבלה שהוטלה על חברה מנהלת של קופת גמל לקצבה ולפיה אין היא רשאית לנהל קופות

שינוי זה מאחד ומפשט את כללי המיסוי החלים על כספים המופקדים לחיסכון פנסיוני ולרכישת כיסויים ביטוחיים. בנוסף, השינוי יאפשר לחוסכים לבחור באיזה גוף לנהל את החיסכון הפנסיוני שלהם ובאיזה גוף לרכוש כיסוי ביטוחי מתוך מגוון רחב יותר של גופים. מגוון כאמור ישכלל את התחרות בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הביטוח לטובת המבוטחים בישראל.

כדי לאפשר לעמית בקופת גמל לרכוש ביטוח קצבת שארים בשיעור מהפקדויותו לקופת הגמל, מוצע לתקן את הסעיף האמור, כך שניתן יהיה לקבל זיכוי בשל רכישה כאמור בחברת ביטוח, ובלבד שלא יעלה על שיעור של 1.5% מהכנסתו המזכה.

²⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשס"ז, עמ' 64.

³⁰ ס"ח התשס"ה, עמ' 766.

- (א) בפסקת משנה (ב), במקום "19%" יבוא "17%";
 (ב) בפסקת משנה (ג), במקום "28%" יבוא "27%";
 (3) בסעיף קטן (ד), בסעיף 121(ב)1 לפקודה המובא בו –
 (א) בפסקת משנה (ב), במקום "18%" יבוא "14%";
 (ב) בפסקת משנה (ג), במקום "27%" יבוא "25%".

56. תחילתו של סעיף 76(ב) לתיקון מס' 147 כנוסחו בסעיף 19(1) לחוק זה ביום י"א בטבת פרק ד' – תחילה התשס"ז (1 בינואר 2007).

פרק ה': שונות

57. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995³¹, בסעיף 28ב, ברישה, במקום תיקון חוק "י בטבת התשס"ז (31 בדצמבר 2006) יבוא "ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011)". הביטוח הלאומי
 58. שר האוצר ממונה על ביצוע הוראות חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין ביצוע ותקנות הנוגע לביצועו.

ד ב ר י ה ס ב ר

אישית של המעמד הבינוני והבינוני – גבוה, הינו גבוה בקנה מידה בינלאומי, דבר שאינו רצוי מבחינה כלכלית ועלול לפגוע בצמיחה בטווח הבינוני – ארוך. לאור האמור וכדי לקזז, באופן חלקי, את הירידה בהכנסה נטו של מי שמקבל רכב צמוד ממעסיקו בעקבות העלאת שווי השימוש, מוצע למקד את הפחתת המס בשכבת הביניים, קרי בהפחתת שיעורי המס על הכנסה שבין 4,270 שקלים חדשים ל-7,600 שקלים חדשים בחודש וההכנסה שמאותו סכום ועד 11,410 שקלים חדשים בחודש.

פרק ה': שונות

סעיף 57 העודף הכספי המצטבר בענף ילדים בביטוח הלאומי הגיע, בשנת 1999, לסכום של 26.3 מיליארד שקלים חדשים. העודף האמור היה גדול מהצורך האמיתי בענף זה. לעומת זאת, ענף האבטלה בביטוח הלאומי נמצא באותה שנה בגרעון, כמדי שנה. גרעון זה ממומן, על פי סעיף 33 לחוק הביטוח הלאומי, מתקציב המדינה. לכן נקבע, בשנת 2000, כהוראת שעה, כי הגרעון בענף האבטלה ימומן באמצעות העברת הסכום המתאים מענף ביטוח ילדים בדומה להוראה בסעיף 28(ב) לחוק האמור המאפשרת העברת זכות או חובה מחשבון ענף ביטוח אחד לחשבון ענף ביטוח אחר. הוראת שעה זו הוראת, ותוקפה פג בסוף שנת 2006. מוצע להאריך את הוראת השעה בחמש שנים נוספות, שאם לא כן, משמעות הדבר גידול בהוצאת הממשלה בהיקף של כמיליארד וחצי שקלים חדשים מדי שנה.

סעיף 58 מוצע לקבוע כי שר האוצר יהיה השר הממונה על ביצוע הוראות החוק המוצע.

גמול אחרות, שאינן לקצבה. עוד הוצא בסעיף 46(2) לחוק המוצע לתקן בהתאמה את סעיף 7 לחוק קופות גמל, כך שחברה אשר מבקשת לנהל קופת גמל משלמת לקצבה וקיבלה רשיון מבטח לפי חוק הפיקוח על הביטוח, תהיה פטורה מרשיון חברה מנהלת לגבי כל קופות גמל שהיא מבקשת לנהל בנוסף לקופה האמורה. מוצע להחיל את הפטור האמור גם לגבי מבטח שניתן לו רשיון כדיון ערב תחילתו של החוק המוצע, כך שהרשיון שניתן לו כמבטח יראו אותו כרשיון לחברה מנהלת גם לגבי קופת הגמל הנוספת אותה הוא מבקש לנהל.

לסעיף קטן (ג)

כאמור בדברי ההסבר לסעיף 46(4) המוצע, לאור השינויים המוצעים בהצעת החוק, לפיהם לא ניתן יהיה להפקיד בקופות גמל לתגמולים ולפיצויים תשלומים נוספים ובמקום זאת יופקדו התשלומים לקופות גמל משלמות ולא משלמות לקצבה, אין עוד צורך בפסקאות (1) ו-(2) של סעיף 20 המאפשרות בחירה בין קופות גמל למטרות קצבה, תגמולים ופיצויים. עם זאת, מוצע להמשיך ולהחיל את האמור בפסקאות (1) ו-(2) לגבי כספים שהופקדו בקופת גמל בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2010.

פרק ד': הפחתת שיעורי מס ליחידים

סעיפים 54–56 (ראו מבוא לדברי ההסבר) ובהתחשב, בין השאר, בתקבולי המסים הצפויים ממהלך זה, מוצע להפחית את שיעורי המס החלים על הכנסה חייבת מיגיעה אישית והמס החל על הכנסה חייבת של יחיד שמלאו לו 60 שנים. נטל המס על הכנסות מיגיעה

³¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

הצעת חוק ההוצאה לפועל (הוראת שעה) (תיקון), התשס"ז–2007

תיקון סעיף 1. בחוק ההוצאה לפועל (הוראת שעה), התשס"ו–2006, בסעיף 1(א), במקום "י"ג בניסן התשס"ו (1 באפריל 2007)" יבוא "ד' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008)".

ד ב ר י ה ס ב ר

דא עקא, הסתבר כי מערכת המחשוב שעליה מבוססת פעילותה של מערכת ההוצאה לפועל, לא היתה ערוכה ליישומו של תיקון 24, לרבות לקבלת כתבי התביעה, על צרופותיהם, בקבצים טרוקים ו/או לקבלתם באופן ידני וסריקתם למערכת. מדובר במערכת ישנה וקיים חשש כי הפעלת התיקון ומתן אפשרות להגשת התובענות למערכת הממוחשבת הקיימת, יביאו לקריסתה.

לאור האמור, אישרה הכנסת, ביום 22 בפברואר 2006, את חוק ההוצאה לפועל (הוראת שעה), התשס"ו–2006 (להלן – הוראת השעה), המשהה את תוקפו של תיקון 24 עד יום 1 באפריל 2007, וקובעת הוראות מעבר ביחס לתובענות שכבר הוגשו ישירות להוצאה לפועל לפי סעיף 1א81 לחוק בתקופה שבה היה תיקון 24 בתוקף.

מועד כניסתו לתוקף של תיקון 24 נקבע על פי המועד המשוער להשלמת ההיערכות הנדרשת ליישומו, היינו על פי המועד שבו היתה אמורה להימסר להנהלת בתי המשפט מערכת המחשוב החדשה של מערכת ההוצאה לפועל. עם זאת, לנוכח עיכובים בהחלפת מערכת המחשוב של ההוצאה לפועל במערכת מחשוב חדשה ומסירתה להנהלת בתי המשפט, מוצע לתקן את הוראת השעה ולדחות את מועד כניסתו לתוקף של תיקון 24 עד סוף שנת 2008, שהוא המועד המשוער להשלמת ההיערכות הנדרשת ליישומו

סעיף 1 חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 24), התשס"ג–2002 (להלן – תיקון 24) נכנס לתוקפו ב-1 בינואר 2005 (ר"ס"ח התשס"ג, עמ' 16, וס"ח התשס"ד, עמ' 16). תיקון זה הוסיף לחוק ההוצאה לפועל, התשס"ז–1967 (להלן – החוק), את הוראות סעיפים 1א81 ו-2א81, ואפשר הגשה של תביעות על סכום קצוב של עד 50,000 שקלים חדשים ישירות להוצאה לפועל בלא צורך בקבלת פסק דין מבית המשפט. מטרת התיקון היתה לייעל את ההליכים ולחסוך בעלויות שכן במרבית התביעות המוגשות לבתי המשפט בסדר דין מקוצר, לא מוגשות בקשות רשות להתגונן וניתנים בהן פסקי דין לפי כתבי התביעה בלבד.

כוונת המחוקק היתה שבקשות לביצוע תביעות בהוצאה לפועל יוגשו ללשכות ההוצאה לפועל, לפי תיקון 24, בדרך ממוכנת, לצורך ייעול ההליכים. בהתאם לכך נקבעו מכוח התיקון האמור תקנות ההוצאה לפועל (תיקון), התשס"ה–2004 (ק"ת התשס"ה, עמ' 284), אשר קבעו הוראות לצורך הגשת הבקשות כאמור בדרך ממוכנת.

עם זאת, בשונה מהגשת תביעות ממוכנות לבתי המשפט, שם אין דרישה לצרף מסמכים כלשהם לתביעה הממוכנת, קובע סעיף 1א81 לחוק, שהוסף כאמור במסגרת תיקון 24, כי בקשה לביצוע תביעה תוגש ללשכת ההוצאה לפועל בצירוף כתב התביעה וכן כל מסמך התומך בתביעה.

¹ ס"ח התשס"ו, עמ' 260.